

BARTIMEUS

**onderwijsgids
2011 - 2012**

Bartiméus Onderwijs verzorgt
onderwijs en ambulante onderwijskundige
begeleiding voor blinde, slechtziende en
meervoudig (visueel) beperkte leerlingen.

De mission statement van

Bartiméus Onderwijs is:

“Laat zien wat jij kan!”

Hierbij presenteren wij u, ouder of verzorger, de vijftiende uitgave van onze onderwijsgids. Om u op de hoogte te houden van de recente ontwikkelingen in ons onderwijs en de ambulante onderwijskundige begeleiding geven we in de gids per locatie aan wat er bereikt is in 2010 en waaraan er in 2011 gewerkt wordt. De twee centrale thema's in ons onderwijs blijven de komende jaren het opbrengstgericht werken en het handelingsgericht werken. Deze thema's vindt u ook terug in het nieuwe schoolplan voor 2011 tot 2015 dat bij het maken van deze onderwijsgids bijna gereed is. Op het losse inlegvel vindt u het vakantierooster en de schooltijden voor het schooljaar 2011-2012.

In deze schoolgids vindt u naast algemene informatie een beschrijving van de verschillende onderwijsproducten, het onderwijsaanbod van de verschillende onderwijsafdelingen en informatie over de praktische gang van zaken in de school en bij de ambulante onderwijskundige begeleiding. Om voor u het zoeken in deze gids makkelijker te maken, hebben wij achterin een index opgenomen.

In het komende schooljaar starten we met de bouw van de nieuwe school in Zeist én met de nieuwe school in Doorn. We zullen de bouw van nabij kunnen volgen omdat er zowel in Zeist als in Doorn naast de huidige school gebouwd gaat worden. Net zoals bij de huidige bouwwerkzaamheden zal er voor een veilige route voor de leerlingen gezorgd worden. In 2013 hopen we de nieuwe scholen in gebruik te nemen.

Werken aan kwaliteit, professionaliteit en vernieuwing van het onderwijs hebben wij hoog in het vaandel staan. Centraal motto in ons schoolplan is: 'Laat zien wat jij kan'. Een uitdaging aan ons zelf om de ontwikkelingsmogelijkheden van uw zoon of dochter aan te spreken en ruimte te geven. Op deze belofte mag u ons steeds aanspreken.

Drs J. H. Berghuis,
algemeen directeur Bartiméus Onderwijs

Inhoudsopgave

Algemene informatie	5
De ambulante onderwijskundige begeleiding (AOB)	14
Het speciaal onderwijs (so) in Zeist	17
Het voortgezet speciaal onderwijs (vso) in Zeist	23
Het speciaal onderwijs in Doorn: de Bosschool	33
Het speciaal onderwijs (so) in Lochem	39
Resultaten van onderwijs en begeleiding in het schooljaar 2007 - 2008	42
Index	44
Namen en adressen	46

Achterin de gids vindt u een uitgebreide index, ingedeeld per hoofdstuk. Het overzicht met de schooltijden en vakanties vindt u op het losse inlegblad. Dit kunt u gemakkelijk uit de gids nemen.

Algemene informatie

Bartiméus

Bartiméus, als vereniging opgericht in 1915, biedt diensten op het gebied van leren, wonen, werken en dagelijks leven aan mensen die slechtziend of blind zijn. De Stichting Bartiméus Sonneheerdt is specialist in leven met een visuele beperking op het gebied van wonen, leren, werken en dagelijks leven. Bartiméus onderwijs is een onderdeel van deze stichting. De Raad van Bestuur vormt het bevoegd gezag van Bartiméus Onderwijs. (Zie namen en adressen)

Bartiméus werkt vanuit een christelijke mensvisie.

Bartiméus staat open voor alle cliënten ongeacht hun levensbeschouwing en geeft ruimte en waar nodig steun om die levensbeschouwing te praktiseren. Bij toelating tot het onderwijs gaan wij ervan uit, dat u de grondslag van Bartiméus respecteert.

Wanneer leven, leren, werken met een visuele beperking tot vragen leidt, is Bartiméus beschikbaar voor een persoonlijk en professioneel antwoord. En als dat nodig is zijn wij

grensverleggend in het zoeken naar antwoorden op vragen van cliënten. Zo heeft Bartiméus haar opdracht geformuleerd. Onderwijs en hulpverlening, advies en informatie op maat is het uitgangspunt. Tot de taken behoren ook wetenschappelijk onderzoek, deskundigheidsbevordering en verdere ontwikkeling van hulpverlening en onderwijs.

De taken van Bartiméus Onderwijs

Het speciaal onderwijs en voortgezet speciaal onderwijs aan leerlingen met een visuele beperking zijn geregeld in de Wet op de Expertise-centra. Als expertisecentrum heeft Bartiméus Onderwijs drie hoofdtaken:

1. Speciaal of voortgezet speciaal onderwijs aan leerlingen van 4 tot 20 jaar met een (meervoudige) visuele beperking; dit onderwijs sluit zoveel mogelijk aan bij het regulier basis- en voortgezet onderwijs.
2. Ambulante onderwijskundige begeleiding van de leerling met een visuele (meervoudige) beperking en ondersteuning van de school waarop deze leerling is toegelaten.
3. Onderwijsondersteunende activiteiten. Denkt u daarbij aan het volgende:

- oogheelkundig, didactisch en psychologisch onderzoek
- advisering van de ouders
- het maken van handelingsplannen
- het vastleggen van wederzijdse verplichtingen in begeleidingscontracten
- het opzetten en verzorgen van cursussen
- onderzoek en ontwikkeling
- training op het gebied van oriëntatie en mobiliteit
- advisering over en demonstratie van geavanceerde apparatuur

Over al deze activiteiten informeren wij u in deze gids.

Visie en opdracht

Bartiméus Onderwijs laat zich bij het uitvoeren van haar taken leiden door een christelijke levensvisie. In ons onderwijs wordt uitdrukkelijk aandacht gegeven aan levensbeschouwing, zingeving en ethiek. Vanzelfsprekend past daarbij ook respect voor andere culturen, geloofsrichtingen of geloofsopvattingen. Wij voeren in de eerste plaats onze taken uit vanuit respect voor het unieke van ieder kind of iedere jongere met een visuele beperking. Wij streven ernaar onderwijs en begeleiding in overleg met u als ouders af te stemmen op

de individuele mogelijkheden en onderwijs- of ondersteuningsbehoefte van de leerling. Kortom, een aanbod op maat, dat zich kenmerkt door kwaliteit en deskundigheid. Als basis voor de ontwikkeling van uw zoon of dochter bieden wij veiligheid en structuur binnen een goed pedagogisch klimaat. Wij willen dat uw zoon of dochter zich door ons onderwijs en onze begeleiding zo volledig mogelijk ontplooit en een zo zelfstandig en gelijkwaardig mogelijke plaats in de samenleving kan gaan innemen.

Schoolplan en jaarplan

Om de vier jaar moet elke school een schoolplan opstellen. Dit jaar hebben we een nieuw schoolplan voor de periode van 2011 tot 2015. In dit plan is de richting van de ontwikkeling van het onderwijs in hoofddoelen geformuleerd. Vanuit deze hoofddoelen worden inhoudelijke deelplannen en de jaarplannen geformuleerd.

Het jaarplan stellen wij altijd op in nauwe samenwerking met de andere sectoren van Bartiméus.

Het schoolplan en het jaarplan kunt u opvragen bij de secretariaten van de onderwijsafdelingen en de AOB. Die vindt u elders in deze gids.

Toelating tot het onderwijs en de ambulante onderwijskundige begeleiding

De toelating tot ons speciaal onderwijs en de ambulante onderwijskundige begeleiding is wettelijk geregeld en is in handen van de Commissie van Onderzoek. Kinderen met een visuele beperking die hen belemmert in het onderwijsleerproces, komen in aanmerking voor onderwijs of begeleiding door Bartiméus Onderwijs. De Commissie van Onderzoek houdt zich aan de richtlijnen van de Wereldgezondheidsorganisatie, die aangeven wanneer een kind blind of slechtziend is.

Een maatschappelijk werker, die deel uitmaakt van de Commissie van Onderzoek, heeft bij aanmelding eerst een gesprek met u als ouders. Daarna wordt u met uw kind uitgenodigd voor een aantal onderzoeken, zoals een oogheelkundig onderzoek, een algemeen medisch onderzoek, een psychologisch onderzoek en/of een observatie in de school.

De Commissie van Onderzoek bespreekt de

onderzoekresultaten, bepaalt of er een indicatie is voor onderwijs of begeleiding en formuleert een advies. Zij doet dit in samenwerking met de sectoren Wonen en Dienstverlening. Het voordeel van die samenwerking is, dat onderwijs, wonen en dienstverlening goed op elkaar worden afgestemd. Bij het formuleren van een advies gaan wij zoveel mogelijk uit van de gedachte:

gewoon onderwijs waar dat kan, speciaal waar het nodig is. 75% van de leerlingen volgt onderwijs dicht bij huis met ambulante onderwijskundige begeleiding. Wij bespreken het advies met u en bekijken de mogelijkheden. U, als ouder, neemt de uiteindelijke beslissing. Soms blijkt gaande weg dat wij als Bartiméus Onderwijs toch niet de goede plek zijn om aan de hulpvraag van uw kind tegemoet te komen. In dat geval gaan wij met u in overleg, of u met ons, om samen naar de juiste plaats te zoeken.

Oogheelkunde

Bartiméus beschikt over een eigen afdeling Oogheelkunde. Bij aanmelding wordt uw kind door de oogarts van Bartiméus onderzocht. Wanneer er een vraag is vanuit school, thuis of ten behoeve van een herindicatie kan er opnieuw een onderzoek plaatsvinden. Ouders of begeleiders van AOB-leerlingen kunnen ook een onderzoek aanvragen. Als er belangrijke veranderingen zijn in het visueel functioneren van uw kind, wordt u hiervan uiteraard op de hoogte gesteld, evenals degenen die vanuit Bartiméus bij uw kind betrokken zijn. De afdeling Oogheelkunde geeft geen therapie en behandelt geen oogandoeningen. Dat is de taak van een oogarts die verbonden is aan een ziekenhuis.

Arts

Bartiméus heeft artsen in dienst zowel in Zeist als in Doorn. De artsen van Bartiméus kunnen tevens consultantarts zijn voor Bartiméus Onderwijs.

Deze artsen zijn, als lid van de Commissie van Onderzoek, betrokken bij de toelating van leerlingen tot Bartiméus Onderwijs in Zeist, Doorn en Lochem en, indien nodig, bij de momenten van herindicatie. Daarvoor doen zij een (dossier)onderzoek, beoordelen de gezondheidstoestand van uw kind en geven aan

medewerkers van de onderwijsinstelling door welke medische punten extra aandacht vragen. Ook kan de AVG arts de indicatie stellen voor therapieën (fysiotherapie, ergotherapie of logopedie) die leerlingen onder schooltijd (kunnen) krijgen.

Wij raden u aan de behandelend specialisten van uw kind te vragen de arts van Bartiméus op de correspondentieverzendlijst te plaatsen. In spoedgevallen onder schooltijd kan vanuit Bartiméus Onderwijs in Doorn contact gezocht worden met de Medische Dienst van Bartiméus. De geconsulteerde verpleegkundige en/of arts zal dan handelen naar bevinden. Daarom raden wij u aan ervoor te zorgen, dat recente en juiste medische informatie over uw kind bij de Medische Dienst van Bartiméus bekend is.

Eventuele veranderingen in de gezondheidstoestand van uw kind kunt u het beste tijdig doorgeven aan de leerkracht en aan de consultantarts van Bartiméus Onderwijs.

Dit is van belang om zonnig goede eerste hulp te kunnen geven en medewerkers van Bartiméus Onderwijs te kunnen informeren over medische aandachtspunten.

In Zeist is de arts bereikbaar via het secretariaat van de afd. Oogheelkunde/Medische Dienst, tel. (030) 698 23 14.

In Doorn is de arts bereikbaar via het secretariaat van de Medische Dienst, tel. (0343) 526 515.

GGD-arts

Net als in het regulier onderwijs worden ook onze leerlingen gezien door de jeugdarts van de GGD. Het is de taak van de GGD-arts om zich op de hoogte te stellen van de gezondheid van schoolgaande kinderen. In overleg tussen de jeugdarts en de arts van Bartiméus Onderwijs vindt dit onderzoek plaats in een onderzoekruimte bij Bartiméus. De GGD verzorgt de oproep voor het onderzoek, die naar uw huisadres gestuurd wordt. In principe gaat u zelf met uw kind mee naar de jeugdarts. De jeugdarts verwacht dat u als ouder bij het onderzoek aanwezig bent.

Therapieën

Voor leerlingen bestaat de mogelijkheid logopedie, fysiotherapie en ergotherapie te krijgen op indicatie van de AVG arts. De logo-

pedist doet bij elke nieuwe leerling een onderzoek naar stoornissen op het gebied van taal, spraak, stem en gehoor. Als vast onderdeel van dit onderzoek maken wij een audiogram, omdat het belang van goed horen juist voor een kind met beperkte visuele mogelijkheden heel groot is. Als het nodig is, volgt een behandeling of verwijzing. Natuurlijk gebeurt zoiets altijd in overleg met u.

Medicijnen

Wanneer uw kind medicijnen gebruikt, willen we daar ook op school zorgvuldig mee omgaan. Daarom hanteren wij een protocol medicijnenverstrekking. Informatie hierover kunt u vragen bij de leerkracht of de locatieleider.

Bescherming van de persoonsgegevens

Voor het onderwijs belangrijke informatie over de leerlingen ligt opgeslagen in dossiers. Daarin staan onder andere onderzoeksgegevens van oogartsen, consulent artsen en pedagogen, handelingsplannen en onderwijsprofielen, stageverslagen, voortgangsgegevens en rapporten. Wij beschouwen het als onze plicht om, binnen de kaders van het Privacyreglement, zorgvuldig met deze gegevens om te gaan. Alle dossiers bevinden zich op het secretariaat in kasten die buiten schooltijden zijn afgesloten. De directeur, locatieleiders en pedagogen, ambulante begeleiders en leerkrachten van uw kind mogen de dossiers raadplegen. Kopieën mogen niet worden gemaakt. Informatie uit dossiers mag alleen aan externe personen worden verstrekt na schriftelijke toestemming van ouders en/of leerlingen. Stagiairs hebben zonder toestemming van de directeur geen toegang tot de opgeslagen gegevens. Als ouders en verzorgers hebt u het recht om het dossier van uw kind in te zien. Als u dat wilt, kunt u een afspraak maken met de directeur van de school.

Foto's en video's van de leerlingen

Bij Bartiméus Onderwijs maken wij vaak foto's en video's voor allerlei doeleinden zoals cursussen, de website, de onderwijsgids, werkstukken, het kwartaalblad of de schoolkrant. Tot nu toe vroegen wij altijd voor elke publicatie de toestemming van de ouders, maar het gebruik van dit soort materiaal is zo toegenomen, dat het ondoenlijk is geworden

dit op deze manier te blijven doen. Daarom vragen wij al bij toelating tot ons onderwijs of de ambulante begeleiding of u toestemming geeft om eventueel van uw kind gemaakt foto- en videomateriaal te gebruiken. Natuurlijk kunt u weigeren. Ook kunt u een eens gegeven toestemming altijd herroepen.

Schoolverzuim

Zoals u ongetwijfeld al weet, is uw kind verplicht de lessen bij te wonen. Zijn er andere redenen dan ziekte om niet op school aanwezig te zijn, dan moet u daarvoor schriftelijk toestemming vragen aan de directeur Onderwijs. Wij willen hier met nadruk vermelden dat wij buiten de vastgestelde vakanties om geen vrij mogen geven voor extra vakantiedagen! Wat het schoolverzuim betreft, moeten wij ons houden aan de Leerplichtwet. Dat betekent dat wij ongeoorloofd schoolverzuim moeten doorgeven aan de leerplichtambtenaar van uw gemeente.

Kinderbijslag en andere financiële regelingen

Voordat uw kind 18 jaar is, kunt u onder bepaalde voorwaarden aanspraak maken op kinderbijslag. Deze kan eventueel aangevuld worden vanuit de TOG-regeling (= tegemoetkoming onderhoudskosten thuiswonende meervoudig en ernstig lichamelijk gehandicapte kinderen). De Sociale Verzekeringsbank (SVB) in uw eigen regio kan u informatie verschaffen over de kinderbijslag. Voor informatie over de TOG-regeling kunt u alleen terecht bij de SVB in Roermond (tel. 0475-368040) en/of via de site van de SVB, www.svb.nl vervolgens doorlinken naar tog.

Een jongere met een (visuele) beperking van 18 jaar of ouder kan in aanmerking komen voor een Wajong-uitkering. Wajong staat voor: Wet Arbeidsongeschiktheid Jonggehandicapten. De uitvoering hiervan berust bij het UWV (Uitvoeringsorgaan Werknemersverzekeringen) in uw regio. Is de jongere nog schoolgaand en volgt hij onderwijs aan de Bartiméus Onderwijs Instelling, dan is het mogelijk bij de Informatie Beheer Groep in Groningen de basis-toelage Tegemoetkoming scholieren 18+ aan te vragen. Hierbij moet duidelijk worden aangegeven dat het gaat om een vso-opleiding. Ook de richting dient vermeld te worden, bijv.

vso-zml, vso-P, vso-T. Zowel voor de aanvraag van de Wajong-uitkering als de basistoelage Tegemoetkoming scholieren 18+ geldt dat deze uiterlijk 3 maanden voor het bereiken van de 18-jarige leeftijd moet zijn ingediend. Deze regelingen kunt u beide naast elkaar aanvragen. Indien u meer informatie wenst te ontvangen, kunt u contact opnemen met de maatschappelijk werkende van Bartiméus.

Ouderbijdrage

De ouderbijdrage is vastgesteld op € 25. Deze vrijwillige bijdrage is bestemd voor financiering van kosten voor aanvullende onderwijsactiviteiten. De geleding ouders van de medezeggenschapsraad geeft haar goedkeuring aan de besteding van de ouderbijdrage. Met de ouderbijdrage, die vrijwillig is, kunnen wij een aantal aanvullende (onderwijs)activiteiten realiseren.

U ontvangt aan het begin van het cursusjaar een brief over dit onderwerp. Daarbij is ook een acceptgiro gevoegd, waarmee u de bijdrage kunt overmaken.

Sponsoring

Bartiméus Onderwijs wordt niet door het bedrijfsleven gesponsord. De Vereniging Barti-

méus financiert tijdelijke projecten, waarmee wij de kwaliteit van het onderwijs nog verder kunnen verhogen. Daarnaast ondersteunen enkele stichtingen onze activiteiten.

Klachtenregeling

Bartiméus hecht aan een prettige sfeer en veilig schoolklimaat. Maar hoe goed iedereen ook zijn best doet, er kan altijd wel iets gebeuren wat u minder prettig vindt of waarover u meer wilt weten. Neemt u in zo'n geval snel contact op met de leerkracht of met de directie. Openheid werkt verhelderend. Klachten kunnen gaan over gedrag, beslissingen of nalatigheid van de leiding en het personeel van Bartiméus Onderwijs. U kunt denken aan klachten over de begeleiding of beoordeling van leerlingen, het toepassen van straf, discriminatie, seksuele intimidatie, agressie, geweld en pesten.

Bij alledaagse problemen is de groepsleerkracht de eerste aanspreekbare en verantwoordelijke. In de meeste gevallen kunt u samen met de leerkracht tot een oplossing komen. Het spreekt voor zich, dat u ook altijd contact kunt opnemen met de locatielider of de directie om over het probleem te praten. Op elke afdeling is ten minste één contact-

persoon aangesteld, aan wie u kunt vragen hoe te handelen in het geval van een klacht. De contactpersonen staan achter in de gids vermeld. De contactpersoon brengt u indien gewenst in contact met een vertrouwenspersoon, die u verder begeleidt bij het indienen van een klacht. Als u dat wilt, kunt u ook rechtstreeks met de vertrouwenspersoon contact opnemen.

Alle sectoren van Bartiméus hebben een gezamenlijke klachtenregeling en klachtencommissie.

De klachtencommissie vormt zich een beeld van de klacht door toepassing van hoor- en wederhoor. Daarna rapporteert de commissie haar bevindingen aan de directie en het bevoegd gezag. Dit laatste neemt op basis van het advies van de commissie een besluit om herhaling te voorkomen.

Deze commissie bestaat uit tien personen. Het postadres van de commissie vindt u achter in deze gids evenals dat van de vertrouwenspersoon, t.w. de heer Baakman. Wilt u graag de namen van de klachtencommissie ontvangen, dan kunt u de volledige lijst opvragen bij de commissie.

Met klachten wordt vertrouwelijk omgegaan. Wel wordt de secretaris van de klachtencommissie van Bartiméus op de hoogte gesteld van de klachten die in de verschillende sectoren van Bartiméus binnenkomen.

Bartiméus Onderwijs is ook aangesloten bij de Landelijke Klachtencommissie. Hier kunt u ook zelf rechtstreeks een klacht indienen. Ook het adres van de landelijke klachtencommissie vindt u achter in de gids. De tekst van de klachtenregeling kunt u opvragen bij de hoofdvestiging in Zeist. Wij willen u ook attent maken op de mogelijkheid om bij seksuele intimidatie en geweld een melding te maken bij een vertrouwensinspecteur van de Inspectie van het Onderwijs.

Melden van (bijna-)incidenten

Het registreren en melden van incidenten en bijna-incidenten geeft ons als onderwijs belangrijke informatie die kan bijdragen aan kwaliteitsverbetering en het voorkomen van ongevallen. Wij hebben dit in het onderwijs geregeld onder de naam MIBO (Meldingen Incidenten Bartiméus Onderwijs).

De regeling is bedoeld voor medewerkers, leerlingen en bezoekers van de gebouwen van Bartiméus Onderwijs.

Zij dienen fouten, ongevallen of bijna-ongevallen en risicovolle situaties te melden door gebruik te maken van een speciaal formulier. Na invulling moet het formulier verzonden worden aan het secretariaat van de school. Na melding worden maatregelen genomen om de gebeurtenis voortaan te voorkomen.

(Taxi)vervoer

Wij raden u aan dit op tijd te regelen. In het algemeen is het zo, dat in principe elk kind dat toegelaten is bij Bartiméus Onderwijs, in aanmerking komt voor taxivervoer. De Commissie van Onderzoek van Bartiméus Onderwijs geeft op verzoek van de gemeente een advies over de noodzaak van aangepast vervoer. Voor informatie over vergoedingen van het taxivervoer kunt u contact opnemen met de maatschappelijk werkende of met het gemeentehuis in uw eigen woonplaats.

Voor ondersteuning van de aanvraag door de Commissie van Onderzoek kunt u zich wenden tot de directeur van Bartiméus Onderwijs. U bent als ouders zelf verantwoordelijk voor het vervoer van uw zoon of dochter van huis naar school en terug. In geval van ziekte of wijzigingen in vervoerstijden is het noodzakelijk, dat u zelf het taxibedrijf op de hoogte brengt. Wij sturen het vakantierooster aan de gemeente en/of het taxibedrijf toe. Medewerkers van school zorgen ervoor, dat uw kind veilig de route van en naar de taxistandplaats kan overbruggen.

Persoonsgebonden budget (pgb)

Het persoonsgebonden budget wordt steeds vaker ingezet om binnen het onderwijs meer zorg te kunnen realiseren. Door het inzetten van een PGB kan uw kind in aanmerking komen voor extra zorg of ondersteunende begeleiding uit AWBZ-gelden.

U kunt hiervoor contact opnemen met de locatieleider van school. U kunt met uw vragen ook bij de maatschappelijk werkende van Bartiméus terecht.

Medezeggenschapsraad

Zoals bedrijven in Nederland een ondernemingsraad (OR) hebben, zo kennen scholen

een medezeggenschapsraad (MR). Een OR van een bedrijf regelt de verhouding tussen de werkgever en de werknemer. In het onderwijs hebben wij nog te maken met een derde groep: de ouders en leerlingen. Juist om hen te laten delen in medezeggenschap is een geheel eigen aanpak nodig.

Daarom bepaalt de Wet op de Medezeggenschap voor Scholen (WMS), dat er in de MR evenveel ouders als personeelsleden zitten. Als missie ziet de MR dat ze staat voor belangenbehartiging van leerlingen, ouders en personeel en voor kwaliteitsbewaking en verbetering van het onderwijs d.m.v. een open en gelijkwaardig overleg.

Dit wil de MR bereiken door te werken volgens een werkplan, waarbij hij bij de relevante onderwerpen bijtijds en volledig ingeschakeld wordt door het bevoegd gezag.

De MR van Bartiméus Onderwijs bestaat uit zes leden (drie ouders en drie personeelsleden). Bovendien werkt de MR van Bartiméus Onderwijs met een of meer ondersteunende leden. Deze leden hebben geen wettelijke positie binnen de raad en geen stemrecht; wel wonen zij de vergaderingen bij en adviseren en ondersteunen de raad.

De MR vergadert in de regel tien avonden per jaar waarbij vijf maal per jaar de directie van de school aanwezig is. Ouders en personeelsleden die belangstelling hebben (ondersteunend) lid te worden, kunnen contact opnemen met een van de leden van de MR. Namen en adressen vindt u achter in deze gids.

De MR is bevoegd alle aangelegenheden die de school betreffen, te bespreken. De raad is bevoegd aan het bestuur van Bartiméus voorstellen te doen en standpunten kenbaar te maken. Op deze voorstellen en standpunten van de MR moet het bevoegd gezag met argumenten reageren. Schoolbesturen mogen en moeten van de overheid tegenwoordig steeds meer zelf beslissingen nemen.

Zij krijgen bijvoorbeeld meer ruimte om eigen personeelsbeleid te voeren. Elk belangrijk besluit dat het bestuur wil nemen, moet worden voorgelegd aan de MR.

De medezeggenschapsraad praat over deze voorgenomen besluiten en heeft hierbij twee soorten rechten: adviesrecht en instemmingsrecht. Deze rechten zijn vastgelegd in het

Medezeggenschapsreglement.

Zonder instemming van de MR kan het bestuur geen definitieve besluiten nemen. Bij een negatief advies zal in de regel verder onderhandeld worden met het bestuur. Bij conflicten kan een geschillencommissie ingeschakeld worden. Tevens kan de MR ongevraagd advies geven aan het bestuur.

Eén keer per jaar brengt de MR schriftelijk verslag uit van alles wat gedaan is. Dit verslag wordt opgenomen in het jaarverslag van Bartiméus. De raad kan eventueel ook tussentijds zijn achterban informeren en raadplegen. Zo blijven alle leerlingen, ouders en personeelsleden op de hoogte van de zaken die binnen Bartiméus Onderwijs spelen.

Cursussen

Het cursuscentrum op Bartiméus biedt jaarlijks een ruim en gevarieerd cursusaanbod, dit wordt ontwikkeld door de verschillende onderdelen binnen de organisatie. Er worden informatiedagen, ouderdagen, contactdagen, themadagen, sport- en speldagen, weekends voor jongeren en studiedagen georganiseerd.

Bartiméus Onderwijs verzorgt cursussen voor leerkrachten en andere professionals op scholen, die een visueel beperkte leerling in de groep hebben en levert tevens een bijdrage aan cursussen voor kinderen, jongeren en hun ouders.

Deze cursussen zijn een onderdeel van de begeleidingsactiviteiten van de aob'ers en hebben als doel: het oefenen van specifieke vaardigheden, het zich bewust worden van specifieke kennis en het onderling uitwisselen van ervaringen.

De meeste cursussen vinden plaats in Zeist. Informatie over de cursusprogramma's kunt u vinden op de website van Bartiméus www.bartimeus.nl/cursussen of verkort in de cursusbrochure, die leerlingen en basisscholen met ambulante onderwijskundige begeleiding, automatisch voor het begin van een nieuwe schooljaar krijgen toegestuurd.

Innovatie en ontwikkeling

Veranderende wensen en behoeften van onze leerlingen en hun ouders, nieuwe technologieën, nieuwe onderwijsmethoden, nieuwe kwaliteitseisen van de overheid, de wens om

onze expertise vast te leggen en te borgen: dit en meer vraagt om voortdurende ontwikkeling en vernieuwing. Wij besteden daar veel aandacht aan en al die activiteiten vatten wij samen onder de term Innovatie en Ontwikkeling, kortweg I&O.

Onder I&O vallen vernieuwende projecten die bijvoorbeeld door de Vereniging Bartiméus Sonneheerdt of het Ministerie van Onderwijs worden gefinancierd. Medewerkers kunnen geheel of gedeeltelijk voor een bepaalde tijd worden vrijgesteld van hun normale werkzaamheden om aan een project te werken. Projecten kunnen tot doel hebben nieuwe werkwijzen of producten te ontwikkelen en in te voeren, die de toegankelijkheid en kwaliteit van het onderwijs vergroten. Of om te bekijken hoe nieuwe technologieën en hulpmiddelen kunnen worden ingezet. Ook zijn er projecten die tot doel hebben kennis en ervaring vast te leggen.

De afgelopen jaren heeft Bartiméus de BrailleStudio ontwikkeld, een educatief computerprogramma voor het leren van braille. Bij het aanleren van braille met de BrailleStudio wordt gebruik gemaakt van een computer met brailleleesregel en spraakuitvoer. Braille leren wordt hiermee efficiënter en veel leuker voor de leerlingen. De module aanvankelijk braille leren is gereed en de komende tijd worden ook revalidatie braille en voorbereidend braille afgerond.

Een ander voorbeeld van een project is het project Interactieve tactiele materialen. In dit project willen we een geïntegreerd onderwijsstelsel uitwerken met de RFID technologie, met als doel leerlingen op een optimale en gevarieerde leerervaring te bieden. Het vak biologie nemen we hier als uitgangspunt omdat hier veel tactiele materialen gebruikt worden.

ICT (informatie- en communicatietechnologie)

Op het gebied van ict gaan de ontwikkelingen snel. Wij volgen deze op de voet en hebben ons ten doel gesteld ervoor te zorgen, dat onze blinde en slechtziende leerlingen optimaal profiteren van de mogelijkheden die de computer hun biedt, en dat onze leerlingen na

het verlaten van het onderwijs zo goed mogelijk kunnen deelnemen aan de 'digitale samenleving'. Docenten hebben daarom regelmatig nascholingsbijeenkomsten om kennis te nemen van de implementatie van nieuwe ict mogelijkheden.

Voorbeelden van ICT projecten zijn:

- Het gebruik van de Apple producten MacBook Pro, iPad en iPhone in het onderwijs aan visueel beperkte leerlingen
- Het gebruik van de HandyTech Active Braille bij het aanleren van braille. Dit is een speciale brailleleesregel die tijdens het lezen veel gegevens kan meten en vastleggen over de wijze en snelheid van braille lezen.
- Eigentijdse vormen van interactie en communicatie. Het doel van dit project is om de nieuwste vormen van technologische mogelijkheden te onderzoeken op onderwijskundige toepasbaarheid voor blinde en zeer slechtziende leerlingen met een ernstige meervoudige beperking en daadwerkelijk te integreren in het onderwijsleerproces.
- Schriftje.nl. Met schriftje.nl kunnen ouders, leraren, begeleiders en verzorgers op een makkelijke en snelle manier informatie uitwisselen over een kind of cliënt. Dit gebeurt via deze speciaal ontwikkelde website.

Informatie over de resultaten van veel ICT projecten is te lezen op de website van Bartiméus onder Hulpmiddelen.

Kennisbeleid

Uit het voorafgaande blijkt wel hoe belangrijk wij bestaande én nieuwe kennis en ervaring vinden in ons werk: onderwijs en begeleiding aan leerlingen met een visuele en bijkomende beperkingen. Wij doen dit werk al bijna een eeuw en zijn dus specialisten op dit gebied. Wij hebben heel specifieke kennis ontwikkeld die wij graag willen blijven inzetten en uitbouwen.

Met de andere sectoren van Bartiméus hebben wij ervoor gekozen in de komende jaren uit te groeien tot een 'expertiseorganisatie'. Een organisatie die bekend staat als een specialistisch centrum, een expertisecentrum, voor de visuele beperking en die hoge kwa-

liteit levert omdat wij bestaande en nieuwe kennis centraal stellen. Op diverse gebieden willen wij bezig zijn om de expertisefunctie te realiseren:

- het met de juiste kennis en vaardigheden toerusten van medewerkers
- kennis delen en toepassen
- kennis ontwikkelen
- kennis overdragen aan werkers in andere organisaties en
- kennis beschikbaar stellen om de maatschappij toegankelijker te maken voor mensen met een visuele beperking.

Wij geven hier enkele voorbeelden van activiteiten om deze kennisdoelen te bereiken. Medewerkers krijgen scholing op diverse gebieden, onder andere over cerebrale visusstoornissen en autisme. Op deze gebieden worden nieuwe methodes en werkwijzen ontwikkeld. Hierbij maken wij gebruik van 'evidence based practice'. Dit houdt in dat de uitvoering is gebaseerd op de best beschikbare, wetenschappelijk onderbouwde informatie over doelmatigheid en doeltreffendheid.

In de afgelopen jaren is er onder andere gewerkt aan het ontwikkelen van een orthotheek voor brailleonderwijs, een nieuwe methode om digitaal braille te leren en het ontwerpen en gebruiken van tactiele tekeningen. In de komende jaren ligt de nadruk op spel en spelontwikkeling binnen de sociaal-emotionele ontwikkeling van blinde en slechtziende leerlingen.

Om onze kennis ook met mensen buiten Bartiméus te delen zijn er projecten gestart als 'dineren in het donker' en de 'donkere belevingsruimte', waarbij mensen kunnen ervaren hoe het is om niets te kunnen zien. Ook worden er zowel intern als extern cursussen gegeven, bijvoorbeeld over cerebrale visusstoornissen.

Om het kennisbeleid te helpen vormgeven hebben wij kenniscoördinatoren ingezet die er verantwoordelijk voor zijn medewerkers en managers te stimuleren, faciliteren en adviseren bij het delen en inzetten van kennis.

Nieuwbouw in Zeist en Doorn

In het komende schooljaar gaat de nieuwbouw van Bartiméus ook voor de onderwijslocaties gevolgen hebben. Met de bouw van de nieuwe Bosschool in Doorn en het nieuwe gebouw in Zeist gaat in 2012 gestart worden. In het najaar van 2011 openen we het nieuwe gebouw met sportfaciliteiten en een nieuwe diagnostisch centrum met kantoorfaciliteiten. Veiligheid staat bovenaan bij alle bouwwerkzaamheden. De bouwers worden geïnstrueerd en we leggen veilige wandelpaden langs de bouwwerkzaamheden aan. Uiteraard krijgen leerlingen instructie en waar nodig begeleiding in het vinden van hun weg over het terrein. Meer informatie over de nieuwbouw vindt u op www.bartimeus.nl/nieuwbouw

De ambulante onderwijskundige begeleiding (AOB)

Het geven van onderwijs aan leerlingen met een visuele beperking vraagt een specifieke benadering en begeleiding van de leerling. Daarom biedt Bartiméus Onderwijs ambulante begeleiding aan leerlingen met een visuele beperking die regulier (basis- en voortgezet onderwijs) of een school voor speciaal onderwijs bezoeken. Voor deze vorm van begeleiding komen ook leerlingen in aanmerking die de overstap maken van Bartiméus Onderwijs naar het regulier onderwijs of naar een andere vorm van speciaal onderwijs. Bartiméus Onderwijs biedt ambulante begeleiding vanuit Zeist, Lochem en Zwolle. Door te werken vanuit een van deze standplaatsen zijn ambulante begeleiders goed op de hoogte van het onderwijsaanbod en de vormen van samenwerking in de regio.

Het doel van ambulante onderwijskundige begeleiding

Met ambulante begeleiding kan uw kind ondanks zijn visuele beperking regulier onderwijs volgen. De leerkracht van uw kind krijgt specifieke ondersteuning van een ambulant onderwijskundig begeleider (AOB'er). De begeleider

leert uw kind ook voor zichzelf op te komen, problemen op te lossen, vragen te stellen wanneer het iets niet goed ziet of iets niet goed geregeld is, en beter om te gaan met zijn beperking.

Werkwijze

Afhankelijk van het type school, de aard van de visuele beperking, de mogelijkheden van uw kind én van de school waar uw kind onderwijs volgt, bezoekt de ambulant onderwijskundig begeleider de school een aantal keren per jaar. Binnen de AOB gaan wij uit van de vraagstelling van de leerling, ouders en de onderwijsgevende van de school. Zij stellen de hulpvragen en de AOB'er probeert daarop met u een passend antwoord te geven. De sector AOB biedt begeleiding op scholen voor basis-, voortgezet-, middelbaarberoepsonderwijs of een vorm van speciaal onderwijs. Ook begeleiding in het hoger beroepsonderwijs en universiteit is mogelijk.

Bereikbaarheid

De AOB'er bezoekt de leerlingen op de scholen maar is ook tussentijds telefonisch en via

e-mail bereikbaar. Deze contactgegevens ontvangt u tijdens de kennismaking met de AOB'er.

Leerlingenzorg

Ten minste eenmaal per jaar worden alle leerlingen die ambulante onderwijskundige begeleiding krijgen, tijdens een speciale vergadering besproken. Aan deze vergadering nemen de orthopedagoog/gz psycholoog, de orthoptist, de locatieleider en de ambulante begeleider deel.

Begeleidingsplannen

Er wordt een begeleidingsplan geschreven door de AOB'er. De inhoud van dit plan komt door inventarisatie van de vragen van de leerling, de leerkracht en de ouders tot stand. In het plan wordt rekening gehouden met de visuele beperking van de leerling en de consequenties hiervan voor zijn/haar dagelijks leven op school. Het begeleidingsplan wordt in conceptvorm opgestuurd/overhandigd aan leerling, ouders en leerkracht/mentor en door hen bekeken. Daarna volgt er een gezamenlijke bespreking, waarin wordt vastgesteld op welke wijze de begeleiding inhoud zal krijgen. Dit begeleidingsplan komt, ondertekend door alle partijen, in de het dossier van Bartiméus onderwijs en de map van de leerling.

Voorzieningen

In bepaalde situaties is het wenselijk dat er voorzieningen voor de leerling moeten worden aangevraagd om het onderwijs beter te kunnen volgen. Dit kan bijvoorbeeld om een tafel- en/of een computeraanpassing gaan. De AOB'er zal dan in overleg met de leerling en/of ouders een vraag formuleren en deze doorspelen naar de desbetreffende medewerkers van Bartiméus Dienstverlening voor een eventueel aanvullend onderzoek. De AOB'er zal na dit onderzoek in overleg met de ouders/leerling de UWV-aanvraag regelen.

Financiering

Het speciaal onderwijs is verdeeld in vier clusters. Leerlingen met een visuele beperking behoren tot cluster 1. Dit cluster kent geen leerling-gebonden financiering. Bij het verlenen van ambulante begeleiding doet men bij een leerling op een reguliere basisschool

een beroep op de extra formatieregeling. Dit betekent voor de school – naast de ambulante onderwijskundige begeleiding – per leerling extra formatie en een bedrag voor materiële kosten (alleen reguliere basisscholen). In het voortgezet onderwijs en middelbaar beroepsonderwijs ontvangt de school per kalenderjaar een bedrag voor elke visueel beperkte leerling die op 1 oktober voorafgaande aan dat kalenderjaar is ingeschreven. Er dient een medische verklaring in het dossier van de leerling aanwezig te zijn.

Informatiemap en eduVIP

In de Informatiemap vindt de leerkracht informatie over de inhoud en werkwijze van de ambulante onderwijskundige begeleiding en over de consequenties van de visuele beperking voor het onderwijs aan de desbetreffende leerling. Tijdens de begeleidingsgesprekken noteert de leerkracht/mentor/intern begeleider de aantekeningen in de map. In samenwerking met de andere onderwijsinstellingen voor visueel beperkte leerlingen is er een website ontwikkeld met de naam eduVIP. Op deze website is veel informatie te vinden over het onderwijs aan en de begeleiding van visueel beperkte leerlingen en studenten.

Leraren in het regulier en speciaal onderwijs kunnen op eduVIP heel gericht informatie over hun vakgebied halen en aangepast- of alternatief lesmateriaal vinden. Ook wordt er verwezen naar het cursusaanbod vanuit o.a. het cursuscentrum van Bartiméus.

Tevens biedt EduVIP u een typeprogramma, een kijktrainingsprogramma en de mogelijkheid via een discussieforum met andere leraren in contact te komen.

Kijk op www.eduvip.nl.

In 2010 hebben we de volgende resultaten voor de AOB bereikt:

- Handelings Gericht Werken gaat richting geven aan de invulling van ons handelen.
- 12 en 13 januari hebben de vo begeleiders de studiedagen m.b.t empowerend handelen bezocht. Er hebben vervolgdagen plaats gevonden.
- Voorbereidingen zijn getroffen voor het kwaliteitsinstrument Aantoonbaar Betere Ambulante Begeleiding (ABAB). Het tevredenheidsonderzoek voor ouders, leerlingen en scholen vindt plaats in januari 2011.
- Vanaf 1 augustus zijn nieuwe begeleidingsplan voor het basis- en speciaal onderwijs ingevoerd.

Voor 2011 hebben we de volgende beleidsvoornemens:

- In verband met Passend onderwijs worden de samenwerkingsverbanden primair onderwijs en voortgezet onderwijs in kaart gebracht.
- De basis en mg begeleiders volgen een studiedag “empowerende bejegening”
- In februari zullen de begeleidingsplannen voor het vo/mbo/hbo geïmplementeerd worden.
- 17 januari start de ABAB. Het is een tevredenheidsonderzoek en een zelfevaluatie voor de teams AOB midden en oost.
- Ontwikkelingsperspektief en opbrengstgericht werken zullen fasegewijs ingevoerd gaan worden.

Het speciaal onderwijs (so) in Zeist

Algemene informatie

Het speciaal onderwijs is gericht op groep 1 tot en met groep 8. Ook voor onze leerlingen gelden de door de overheid vastgestelde kerndoelen, met daarbij de aangepaste leerlijnen voor de doelgroep vg (visueel gehandicapt). De inhoud van het onderwijs is in grote lijnen vergelijkbaar met die van de reguliere basisschool: de vakken die kinderen daar krijgen, staan ook bij ons op het rooster.

Organisatorisch gezien hebben wij één so, met twee verschillende leerroutes. Eén voor leerlingen die normaal leren en één voor leerlingen die moeilijk leren en meer baat hebben bij onderwijs dat in kleine stappen wordt aangeboden. Er wordt rekening gehouden met de mogelijkheden en beperkingen van elke leerling afzonderlijk. Daarom kennen wij een gedifferentieerd onderwijsaanbod, dat is toegespitst op de individuele mogelijkheden van de leerlingen.

Typerend voor het onderwijs in het so : Kleine groepen met blinde- en slechtziende leerlingen. Vanzelfsprekend houden wij er

rekening mee dat de onderwijskundige eisen voor blinde- en slechtziende leerlingen verschillend kunnen zijn. Behalve een leerkracht is er ook een klassenassistent om de leerlingen te begeleiden.

Er is veel aandacht voor de sociaal-emotionele ontwikkeling van de leerlingen, zowel in de dagelijkse omgang als ook in speciale lessen van het PAD leerplan (Programma Alternatieve Denkstrategieën of Proberen Anders te Denken). Leerlingen leren in dit programma om te gaan met hun emoties en de invloed daarvan op de ander. Ook het vak dramatische vorming, gegeven door een vakdocent, levert daaraan een belangrijke bijdrage.

Er zijn ook vakdocenten voor muziek en bewegingsonderwijs. In het wereldverkennd onderwijs werken wij met projecten en doen de leerlingen veel praktijkervaring op, onder andere door het maken van excursies.

Speciale groepen in het speciaal onderwijs: Het speciaal onderwijs (so) in Zeist kent de volgende groepen:

- Kleuterobservatiegroep

- Speciaal onderwijs aan normaal lerende leerlingen
- Speciaal onderwijs aan moeilijk lerende leerlingen

1. Kleuterobservatiegroep

In de kleuterobservatiegroep in Zeist plaatsen wij leerlingen die om verschillende redenen niet kunnen profiteren van het regulier onderwijs of van wie nog niet zeker is op welk niveau zij gaan functioneren. In een veilige, overzichtelijke omgeving ontvangen zij onderwijs dat in principe overeenkomt met het regulier onderwijs. Wij besteden niet alleen veel aandacht aan de leervoorwaarden, maar ook aan de manier waarop de leerlingen op elkaar reageren en met elkaar omgaan. Ook is het onderwijs er sterk op gericht de tastzin bij de blinde leerlingen te stimuleren. Deze leerlingen hebben immers een verfijnde tast nodig om het brailleschrift te leren. Wij stimuleren slechtziende leerlingen in het waarnemen van details. Voor hen is het van groot belang bij het lezen kleine verschillen visueel te kunnen onderscheiden. Tijdens de periode dat uw kind in deze groep onderwijs volgt, wordt het steeds duidelijker bij welke vorm van onderwijs uw kind het meeste baat heeft. Zo stromen er leerlingen door naar de leerroutes binnen het so van Bartiméus Onderwijs of naar de afdeling voor zeer moeilijk lerende leerlingen, de Bosschool in Doorn. Het is ook mogelijk dat een leerling naar de reguliere basisschool gaat.

Ons advies volgt pas nadat de orthopedagoog een psychologisch onderzoek heeft verricht en de leerkracht het 'Ontwikkelingsvolgmodel voor Jonge Kinderen' heeft ingevuld. Wanneer er nog onzekerheid bestaat over de mogelijkheden van de leerling, adviseren wij een verlengd observatiejaar.

Dit verlengd observatiejaar kan plaats vinden in de kleuterobservatiegroep of in de onderbouw voor moeilijk lerende leerlingen.

2. Speciaal onderwijs aan normaal lerende leerlingen

Het onderwijs omvat groep 3 tot en met groep 8. De inhoud van het onderwijs is in grote lijnen vergelijkbaar met die van de reguliere basisschool: de vakken die kinderen daar krijgen, staan ook hier op het rooster. Ook voor

onze leerlingen gelden de door de overheid vastgestelde kerndoelen. Niet voor alle leerlingen is het mogelijk de kerndoelen aan het eind van groep 8 te halen.

Wij proberen wel met elke leerling zover mogelijk te komen. Het gaat erom, dat de leerling voldoende basis heeft om na groep 8 aansluiting te vinden bij een vorm van voortgezet onderwijs, die voor die leerling het meest geschikt is. Om daar goed inzicht in te krijgen laten wij de leerlingen op deze afdeling de entreetoets aan het eind van groep 7 doen en de Cito-eindtoets in groep 8. Bijzondere aandacht besteden wij aan de sociaal-emotionele ontwikkeling en de taak-werkhouding welke we volgen aan de hand van het Ontwikkelingsvolgmodel.

3. Speciaal onderwijs aan moeilijk lerende leerlingen (ml)

In deze leerroute komen leerlingen vanuit de kleuterobservatiegroep of vanuit andere vormen van onderwijs, die meer baat hebben bij onderwijs dat in kleine stappen wordt aangeboden. Er wordt rekening gehouden met de mogelijkheden en beperkingen van elke leerling afzonderlijk. Net als op de basisschool staan ook rekenen, lezen, taal en schrijven op het programma en wordt ook hier gewerkt aan de kerndoelen van het basisonderwijs. De eisen die gesteld worden om de kerndoelen te behalen zijn in deze vorm van onderwijs aangepast en lager gesteld.

Om inzicht te krijgen in welke vorm van voortgezet onderwijs het beste past bij de moeilijk lerende leerling wordt de Niveautoets gemaakt aan het einde van de bovenbouw. Moeilijk lerende leerlingen stromen vaak door naar het praktijkonderwijs.

Handelingsplannen

Bij nieuwe leerlingen staan de eerste 4-6 weken in het teken van observatie. In die tijd willen wij de leerling leren kennen en zijn didactisch niveau vaststellen. Zo krijgen wij inzicht in de specifieke hulpvraag van uw kind. In deze periode doet ook de logopedist onderzoek. Vervolgens stellen wij in overleg met ouders tijdens de handelingsplanbespreking het handelingsplan op waarin de doelen voor het komend schooljaar staan.

Aan het begin van ieder schooljaar worden

alle ouders uitgenodigd voor een handelingsplanbespreking. Samen met de leerkracht, de intern begeleider en/of de orthopedagoog bespreken wij de doelen en de aanpak van het onderwijs. Extra ondersteuning kan worden geboden in de vorm van logopedie, ergotherapie en fysiotherapie. Op de ouderavonden in januari en juni wordt het handelingsplan met de ouders geëvalueerd.

Leerlingvolgsysteem

Wij volgen de vorderingen en de ontwikkeling van uw kind nauwgezet aan de hand van het Ontwikkelingsvolgmodel voor leerlingen tot 7 jaar en vanaf groep 3 aan de hand van de toetsen van het Cito leerlingvolgsysteem. Daarmee worden de vorderingen op het gebied van technisch- en begrijpend lezen, spellen en rekenen gevolgd. De leerkracht bespreekt de vorderingen van uw kind regelmatig met de intern begeleider. Het kan nodig zijn het leerprogramma tussentijds bij te stellen. Naast de cognitieve ontwikkeling volgen we van groep 1 tot en met groep 8 de sociaal-emotionele ontwikkeling en de taak-werkhouding aan de hand van het Ontwikkelingsvolgmodel.

Bijzondere vakken

Wij besteden bijzondere aandacht aan:

- **Visuele vorming en training**
Op grond van het oogheelkundig onderzoek worden aandachtspunten opgesteld voor het onderwijs. Het is belangrijk dat slechtziende leerlingen hun visuele mogelijkheden optimaal gebruiken. Zo bekijken wij of het nodig is uw kind een speciale kijktraining aan te bieden. Door zo'n training oefent uw kind zo goed mogelijk gebruik te maken van wat het nog kan zien. Ook kan het zijn dat het kind specifieke hulpmiddelen nodig heeft zoals extra taakverlichting, een leesloep of een televisieloop.
- **Tactiele waarneming**
Wij stimuleren blinde leerlingen om hun tast goed te gebruiken als voorbereiding op het leren van braille. Daarnaast is de ontwikkeling van de fijne motoriek erg belangrijk zodat de kinderen vaardig worden in het leren typen op de braillemachine. Door het aanleren van een goede taststrategie bevorderen wij het vlot leren lezen van braille.
- **Computervaardigheid**
De informatie- en communicatietechnologie spelen een grote rol op steeds jongere leeftijd. Computers hebben onze leerlingen heel wat te bieden. Daarom beginnen wij in het so al in groep 5 met toetsenbordvaardigheid en werken wij toe naar een diploma "toetsenbordvaardigheid".
- **Bewegingsonderwijs**
Omdat de gevolgen van de visuele beperking zich in sterke mate doen gelden in het bewegingsonderwijs, wordt aan dit vak bijzondere aandacht besteed.
- **Oriëntatie, mobiliteit en verkeersonderwijs**
Voor blinde en slechtziende leerlingen is het van groot belang, dat zij zich leren oriënteren en veilig bewegen in de ruimte, maar ook op straat en in het verkeer. Daarom oefenen in alle groepen de leerlingen zoveel mogelijk met verkeerssituaties in de praktijk en is dit vak een blijvend onderdeel van het lesrooster.

Oudercontacten

Wij benadrukken dat wij contact met thuis heel belangrijk vinden. Vooral ook omdat de leerlingen in de meeste gevallen niet dicht bij de school wonen en het daarom niet zo gemakkelijk is elkaar te spreken. Heeft u vragen of opmerkingen, neem dan telefonisch contact met ons op. De klassenleerkracht van uw kind is daarbij voor u de eerste aanspreekpersoon. Wanneer u naar het secretariaat van de school belt en zegt dat u de leerkracht wil spreken, zorgen wij ervoor dat u teruggebeld wordt. Daarnaast kennen wij in ieder geval de volgende contactmomenten:

- **Handelingsplanbespreking**
Ouders worden aan het begin van ieder nieuw schooljaar uitgenodigd voor een handelingsplanbespreking.
- **Contactschriftje of e-mail**
Voor de jonge leerlingen die onvoldoende in staat zijn om te vertellen wat er thuis of op school gebeurt, onderhouden wij het contact door middel van een contactschriftje of via schriftje.nl. Op deze manier blijven thuis en school toch bij elkaar betrokken. Vanaf de middenbouw verloopt het contact dikwijls via de e-mail.

- **Ouderbezoeken**
Bezoeken aan ouders thuis worden regelmatig afgelegd. De leerkracht maakt hiervoor een afspraak.
- **Ouderavond / ouderdag**
Jaarlijks worden er ouderavonden en/of een ouderdag georganiseerd. Vanzelfsprekend krijgt u een uitnodiging om hierbij te zijn.
- **Meeloopdag**
Deze dag komt in plaats van - of is een aanvulling op een ouderdag. U krijgt de gelegenheid het dagprogramma of een deel daarvan mee te beleven.
- **Nieuwsbrieven**
Via nieuwsbrieven houden we u op de hoogte van de onderwijsactiviteiten en het wel en wee op school.

Rapporten

De leerlingen van het so krijgen in januari en juni een schoolrapport mee. Dit rapport is geschreven voor de leerlingen. Op de ouderavond wordt de (tussentijdse) evaluatie van het handelingsplan besproken. Tijdens deze oudergesprekken van 20 minuten krijgt u de gelegenheid om met de leerkracht te praten over de vorderingen van uw kind.

Ziekmeldingen

Als uw kind door ziekte niet naar school kan gaan, bent u verplicht dat bij de secretaresse van de school te melden voordat de school begint. De school en de leerkracht weten dan wat er aan de hand is.

Schooltas informatie

Aan het begin van het schooljaar krijgt uw kind het formulier "schooltas informatie" mee voor in de schooltas. Op dit formulier staan belangrijke gegevens van de leerling, zoals adres, telefoon ouders en taxibedrijf. Mocht een taxi te laat komen dan kan de taxiwacht contact opnemen met het taxibedrijf en de ouders. Ook staan er medische bijzonderheden op die belangrijk zijn om te weten voor de chauffeur.

Wilt u er op toezien dat uw kind altijd deze informatie in de tas heeft.

Lunchpauze

De vier jongste groepen van het so eten onder toezicht van vrijwilligers van de Activiteitenbegeleiding in een ander gebouw. Zij leren o.a. zelf hun brood te smeren. Ouders betalen hiervoor een bijdrage.

De twee bovenbouwgroepen blijven op school en eten onder toezicht van de leerkracht/ klas-senassistent. Na het eten kunnen de kinderen nog even binnen/ buiten spelen.

Gymkleding

Voor de lessen bewegingsonderwijs heeft uw kind een korte broek, een shirt en stevige gymschoenen met witte zolen nodig. Deze kleding draagt uw kind elke gymles. Als het weer het toelaat, vindt het bewegingsonderwijs vaak buiten plaats. Een pet met klep is dan aan te bevelen in verband met het licht. Leerlingen met een gevoelige huid raden wij aan buiten een shirt met lange mouwen te dragen. Voor leerlingen die nog geen veters kunnen strikken, zijn gymschoenen met klittenband of elastiek handig. Wij raden u aan uw kind zijn gymspullen in een goed herkenbare en van zijn naam voorziene gymtas op te bergen. Deze tas kan op school blijven. Wij gaan er wel van uit dat de gymkleding regelmatig wordt gewassen. Om te voorkomen dat uw kind zijn spullen kwijtraakt, is het handig als u de sportkleding van een merkje voorziet.

Schoolzwemmen

De leerlingen van het so (met uitzondering van de kleuterobservatiegroep) zwemmen één keer in de week. Uw kind heeft daarvoor zwemkleding, een badhanddoek en een zwemtas nodig. De leerlingen krijgen zwemles totdat het diploma A en B is behaald.

Schoolkamp en schoolreis

De bovenbouwleerlingen gaan om het jaar op kamp. Twee dagen en 1 nacht.

Aan het kamp geven wij een invulling die afhankelijk is van leeftijd en ontwikkelingsniveau van de leerlingen.

Om deze kampen te kunnen bekostigen, vragen wij van de ouders een bijdrage van ± € 45. De hoogte van het bedrag kan variëren, afhankelijk van de inhoud van de activiteiten.

Ook voor de schoolreisjes zal een bijdrage gevraagd worden. Ook hier is de hoogte afhankelijk van bestemming en activiteiten.

Verbeterresultaten en verbeteracties SO afdeling

Verbeterresultaten 2010

1. Leesonderwijs.

In het kader van opbrengstgericht werken, is het leesonderwijs speerpunt.

Op het rooster zijn het aantal leesminuten aangepast en wordt bewaakt of deze leestijd ook gerealiseerd en effectief is. Ouders zijn geïnformeerd om ook thuis veel te lezen met hun kind.

Op basis van de toetsgegevens worden leerlingen ingedeeld in de bij het niveau passend leesarrangement.

2. Handelingsgericht werken.

Vanuit de principes van Handelingsgericht werken (Noëlle Pameijer), hebben we ons als team verdiept in het "Constructief communiceren met ouders".

Wat doen we al en wat kunnen we verbeteren.

3. Touchscreen.

In plaats van het digitale schoolbord dat voor sommige slechtziende leerlingen toch een aantal nadelen heeft, is een

“Touchscreen” aangeschaft. Dit is een groot computerbeeldscherm waarop je kunt lezen wat de computer aan informatie aanbiedt bijvoorbeeld vanuit een programma of internet. Een touchscreen is verrijdbaar en heeft daar door meer mogelijkheden.

4. CVI

De studiedag van januari stond in het teken van CVI (Cerebral Visual Impairment). Naar aanleiding van de input wordt kritisch gekeken naar het praktisch handelen en de inrichting van de klas/school.

5. Digitaal leerlingvolgsysteem

Er is een keuze gemaakt voor het Cito leerlingvolgsysteem. Een computerprogramma waarin de vorderingen van de leerlingen aan de hand van de ingevoerde toetsuitslagen wordt gevolgd. Daaruit kunnen conclusies worden getrokken t.a.v. het ontwikkelingsperspectief.

6. Ontwikkelingsperspectief.

Het trajectschema wordt gehanteerd als tussenfase naar het definitieve format voor het Ontwikkelingsperspectief. Per leerling wordt beschreven welk uitstroomniveau verwacht wordt en welke leerroute de leerling volgt. Dit betekent voor ouders dat zij vroegtijdig op de hoogte zijn van het verwachte vervolgonderwijs na het SO.

Verbeteracties 2011 SO Zeist

1. Leesonderwijs

De leesarrangementen worden vastgelegd en geïmplementeerd. Leerlingen worden ingedeeld in basis-, intensief- of verdiept arrangement, passend bij het leesniveau.

Het streven is dat 95% van de leerlingen over 2 jaar het eindniveau behaalt behorend bij de doelgroep. Voor normaal lerende leerlingen betekent dit AVI+ en voor de moeilijk lerende leerlingen AVI E7. Er worden afspraken gemaakt over de leesinstructie en de leesmotivatie. Hanneke Wentink (leesexpert) adviseert de teams.

2. Handelingsgericht werken

Tijdens de gesprekken met ouders worden de principes van het “Constructief communiceren met ouders” geoefend en terug gekoppeld naar de intern begeleider.

3. Touchscreen

De leerkrachten en leerlingen leren omgaan met de touchscreen. De mogelijkheden voor het onderwijs worden toegepast.

4. Het trajectschema wordt met ouders besproken tijdens de

handelingsplanbesprekingen. Het format voor het Ontwikkelingsperspectief krijgt een definitieve vorm.

5. Digitaal leerlingvolgsysteem

Het Cito leerlingvolgsysteem wordt geïmplementeerd in de teams. Toetsen worden ingevoerd en conclusies worden getrokken t.a.v. het ontwikkelingsperspectief van de leerlingen.

6. Website Bartiméus Onderwijs

Een website voor Bartiméus Onderwijs wordt vorm gegeven. Er is een homepage en iedere afdeling krijgt een eigen pagina.

7. Een nieuwe school

T.a.v. inrichting nieuwe school en het schoolplein zal de input van de teams mee genomen worden in het overleg met de architecten. Naar verwachting zal de school in 2013 opgeleverd worden en vindt de opening plaats.

Het voortgezet speciaal onderwijs (vso) in Zeist

Algemene informatie

In het vso wordt onderwijs gegeven aan jongeren met een visuele beperking van 12 tot 20 jaar, die normaal of moeilijk leren: jongeren met hun eigen capaciteiten, eigen problematiek en daardoor met speciale onderwijs- en begeleidingsbehoeften.

Het onderwijs is erop gericht dat de jongeren kennis en vaardigheden verwerven die van belang zijn in het vervolgonderwijs, op de arbeidsmarkt en in de samenleving, zodat ze straks zo zelfstandig mogelijk in de samenleving kunnen leven en werken.

'Gewoon waar het kan, speciaal waar het moet', gevarieerd, gedifferentieerd en uitdagend onderwijs dat aansluit bij de individuele mogelijkheden, belevingswereld en de interesses van de leerling.

Als het leren met een visuele beperking tot vragen leidt, proberen wij, in samenspraak met leerling en ouders, een persoonlijk en professioneel antwoord te vinden. De uitgangspunten en inhoud van het regulier onderwijs zijn medebepalend voor het onderwijs bij ons

op school. Vanuit de missie 'Laat zien wat jij kan!' worden jongeren uitgedaagd het beste uit zichzelf te halen en zich zodanig te ontwikkelen dat zij met vertrouwen de volwassenheid tegemoet treden. De school ondersteunt leerlingen hierbij en reikt hun mogelijkheden aan om:

- een diploma of certificaten te behalen;
- een passende werkplek te vinden;
- aandacht voor praktische, sociale en cognitieve vaardigheden te ontwikkelen
- een realistisch zelfbeeld en een reëel toekomstperspectief te ontwikkelen;
- geloof en plezier in eigen kunnen te ontwikkelen (zich competent voelen), waardoor leerlingen leervragen leren stellen en beantwoorden en uitdagingen willen aangaan;
- te laten zien wat zij kunnen;
- zelfbewustzijn te ontwikkelen opdat anderen hun kwaliteiten waarderen en de leerlingen op hun beurt een bijdrage kunnen leveren aan het welbevinden van anderen;
- zelf verantwoordelijkheid te dragen;
- zelfstandigheid te vergroten;
- keuzes te maken, zelfstandig of in samen-

werking met anderen taken uit te voeren en problemen op te lossen;

- samen te werken en te leren met anderen.

Het vso wil binnen de reguliere kaders en wet en regelgeving maatwerk realiseren.

Het vso werkt met een leerstofjaarklassensysteem en zij wil, in samenspraak met leerling en/of ouders, tegemoet komen aan de individuele onderwijs- en hulpvragen van leerlingen. Het onderwijsprogramma sluit nauw aan op de kerndoelen en exameneisen die gelden voor het regulier voortgezet onderwijs. Het onderwijs is gedifferentieerd en sluit aan bij de individuele mogelijkheden, belevingswereld en interesses van de leerlingen. Het vso wil een leerhuis en leefhuis zijn, waarin elke leerling wordt gekend.

Het klimaat op school is uitdagend én veilig. Er is sprake van een gezonde leeromgeving, waarin gebruik wordt gemaakt van moderne, zo nodig aangepaste hulpmiddelen. De school wil leerlingen de ruimte geven binnen een heldere structuur: er zijn duidelijke schoolregels opgesteld.

Het voortgezet speciaal onderwijs heeft de volgende kenmerken:

- De leerling staat centraal en wordt uitgedaagd
- Er wordt rekening gehouden met de visuele beperking/mogelijkheden van de leerling (o.a. aangepast lesmateriaal)
- Werken met en op de computer en aandacht voor het digitale leren
- De inhoud, de eindtermen en de exameneisen van het onderwijs sluiten zoveel mogelijk aan bij het regulier onderwijs.

Het vso kent drie leerroutes met de volgende uitstroomprofielen

- Vmbo (vso T)
uitstroom: vervolgonderwijs, arbeid
- Havo (vso T).
uitstroom: vervolgonderwijs, arbeid
- Praktijkonderwijs (vso P)
uitstroom: arbeid, arbeidsmatige dagbesteding.

Afhankelijk van het niveau (cognitief en praktisch), de motivatie en de onderwijsvraag zal in samenspraak met leerling en ouders geko-

zen worden voor een leerroute.

Leerlingen, in de verschillende uitstroomprofielen “vervolgonderwijs, arbeid en dagbesteding”, stromen door vanuit het speciaal (basis of voorgezet)onderwijs of uit het reguliere basis of voortgezet onderwijs. De verschillen tussen de leerlingen kunnen groot zijn. Gemeenschappelijk is dat deze leerlingen, cognitief gezien, in staat kunnen worden geacht examen te doen en een diploma of certificaat te behalen of mogelijk ivio-examen te doen. Zij zijn echter vanwege specifieke beperkingen of stoornissen op ondersteuning aangewezen. De behoefte aan ondersteuning is zodanig dat deze niet in het regulier voortgezet onderwijs gegeven kan worden. In het vso wordt deze ondersteuning geïntegreerd in het onderwijsprogramma. De behoefte aan ondersteuning zal per leerlingen en per leeractiviteit kunnen verschillen en zal dus om maatwerk vragen.

Het aantal leerlingen per klas is wisselend (gemiddeld 7 leerlingen per klas). De praktijk- en theorielessen worden gegeven in vaklokalen. Een lesrooster heeft in de onderbouw 32 lessen van 45 min. In de bovenbouw zijn zelfstudiemomenten ingeroosterd. Voor alle VSO-leerlingen organiseren wij een aantal gezamenlijke activiteiten, zoals de kerst- en paasviering, de afsluiting van het schooljaar, werk- en projectweken.

Betrokkenheid van leerlingen en ouders

Elke klas heeft een of twee mentoren die zowel voor de leerling als de ouders gedurende de gehele schoolloopbaan in het voortgezet onderwijs als centraal aanspreekpunt fungeren. Ouders kunnen op elk gewenst moment contact opnemen met de mentor als zij vragen hebben over het onderwijs of de ontwikkeling van hun kind. Contact met thuis vinden wij heel belangrijk. Wanneer u naar het secretariaat van de school belt en zegt dat u een leerkracht of de mentor wilt spreken, zorgen wij ervoor, dat u wordt teruggebeld. Ook voor de leerling is de mentor het eerste aanspreekpunt als zich problemen of vragen voordoen. Jaarlijks worden de leerling en de ouders betrokken bij het bespreken van het individueel onderwijsprofiel (IOP). In dit profiel analyseren wij met de leerling en de ouders de stand van zaken op dat moment. Wij kijken hierbij naar

het visueel functioneren van de leerling, naar schoolvorderingen en leerresultaten, naar de sociaal-emotionele ontwikkeling en naar andere facetten die van belang zijn voor een goede persoonlijkheids-ontwikkeling.

Met deze gegevens brengen wij samen met de leerling en de ouders in kaart welke doelstellingen voor de individuele leerling haalbaar zijn, wat de leerling zelf kan doen en op welke wijze de school de leerling hierin actief kan ondersteunen.

De leerling wordt actief betrokken in het IOP-gesprek. Op basis van het onderwijsprofiel wordt een individueel onderwijscontract (IOC) opgesteld. Daarin staan afspraken over de wijze waarop de school en de leerling het onderwijs-leerproces van de leerling verder zullen vormgeven.

Ook wordt jaarlijks in dit gesprek het traject-schema besproken: hoe ziet het te verwachten toekomstperspectief van de leerling eruit en in welk jaar wordt verwacht dat de leerling uit zal stromen?

Minstens één keer per jaar wordt een ouderavond in combinatie met 15 minuten gesprekken georganiseerd.

Rapporten

Driemaal per schooljaar krijgen de leerlingen in het vmbo en de havo een schoolrapport. De leerlingen van het Praktijkonderwijs krijgen tweemaal per schooljaar een rapport. Als u naar aanleiding van het rapport een gesprek wilt hebben met de mentor of met een (vak) leerkracht, kunt u contact opnemen met de mentor. Deze zorgt ervoor dat er een afspraak wordt gemaakt.

Computergebruik (ict)

Leerlingen in het vso kunnen gebruikmaken van een door de onderwijsinstelling beschikbaar gestelde computervoorziening voor het schoolwerk. Leerlingen kunnen gebruikmaken van een desktopcomputer met een beeldscherm waarvan de grootte is afgestemd op hun specifieke visuele beperking.

De op braille aangewezen leerlingen hebben de beschikking over een laptop met brailleleesregel, mits aan voorwaarden als braillevaardigheid en tempo wordt voldaan.

De software die individuele leerlingen door hun visuele beperking nodig hebben om hun

computer optimaal te gebruiken, wordt door Bartiméus Onderwijs geïnstalleerd. Hetzelfde geldt voor alle andere software die nodig is voor het volgen van het onderwijs. Voor het gebruik van computer en internet zijn duidelijke regels gesteld, waarvan wij alle leerlingen op de hoogte brengen. Leerlingen die voor huiswerkdoeleinden een computer hebben aangevraagd via het UWV, mogen deze computer niet op school gebruiken.

De leerlingen die gebruikmaken van spraakondersteuning moeten zelf een oor- of hoofdtelefoon meenemen of kunnen deze huren; ze betalen dan een borg van € 7,50 per jaar.

Werkweken

Als school vinden wij het belangrijk samen met de leerlingen op werkweek te gaan. Ieder jaar wordt er een werkweek georganiseerd; het ene jaar een survival werkweek voor de onderbouw, het andere jaar een winterwerkweek voor de bovenbouw. Jaarlijks wordt bekeken of er een stedentrip naar het buitenland georganiseerd kan worden.

Tijdens de werkweek wordt een beroep gedaan op andere vaardigheden dan in het normale lesprogramma, zoals grenzen verleggen, samen verantwoordelijkheid dragen, doorzettingsvermogen, je verstaanbaar maken in het buitenland, kennismaken met een andere cultuur, eten en gewoontes. De ervaring heeft geleerd dat deze werkweken een grote meerwaarde hebben voor de ontwikkeling van de leerlingen.

De werkweken maken een vast onderdeel uit van het gehele onderwijsproces.

Om deze werkweken te kunnen bekostigen vragen wij een bijdrage van de ouders. De kosten voor een werkweek in het binnenland bedragen ongeveer € 125 en voor een werkweek in het buitenland tussen € 150 en € 350, afhankelijk van de duur en de soort werkweek.

KCE: Kunst en cultuur educatie

Het onderdeel KCE is opgenomen in het lesprogramma van het vso. Wekelijks wordt een blok (1,5 uur) KCE aangeboden aan de bovenbouw en aan de onderbouw. De groepering is leerroute doorbrekend. De blokken KCE worden modulair gegeven.

De workshops bestrijken het leergebied van de kunstdisciplines. Waar het ingepast kan

worden in het lesprogramma maken we gebruik van voorstellingen/exposities/cultureel erfgoed vanuit de regio. Leerkrachten krijgen de mogelijkheid zich te scholen, zodat het ingepast kan worden bij het aanbod voor de leerlingen.

Daarnaast wordt er 1 keer per schooljaar een Kunst en Cultuurweek gehouden, aangeboden en uitgewerkt door een speciale commissie. In deze week wordt het lesrooster volledig aangepast aan het thema van de week. Naast workshops en activiteiten wordt er toegewerkt naar een presentatie aan het einde van de week. Deze week biedt ruimschoots de gelegenheid om de kerndoelen voor Culturele oriëntatie en creatieve expressie tot zijn recht te laten komen.

Om deze KCE week te kunnen bekostigen worden o.a. gelden uit de (vrijwillige) ouderbijdrage gebruikt.

Lunchpauze

Leerlingen van het vso lunchen tussen de middag op school in de leerling-kantine. Ze moeten zelf brood en drinken meenemen van thuis of de groep.

Boeken, schriften, schooltas en gymkleding

In het vso verstrekt Bartiméus Onderwijs zelf de werk- en tekstboeken. Omdat deze duur zijn, verwachten wij dat de boeken worden gekaft en in een stevige tas worden vervoerd. Die tas schaft de leerling zelf aan. Voor een slechtziende leerling komen daar nog een schoolagenda, een grote multomap of schriften en een etui met schrijfgerei bij. Omdat er steeds meer gewerkt wordt op de computer, moeten de leerlingen zelf voor een USB-stick en een oor- of hoofdtelefoon zorgen. Andere zaken, zoals een rekenmachine en tekendoos, hoeven pas na overleg met de betrokken leerkracht te worden aangeschaft. Als een leerling boeken of andere schooleigendommen beschadigt of kwijtraakt, vraagt de school de leerling een vergoeding te betalen. Voor de lessen bewegingsonderwijs hebben de leerlingen gymkleding en gymschoenen nodig. Als het weer het toelaat, vindt het bewegingsonderwijs vaak buiten plaats. Een pet met klep, eventueel zonnebril, aangepaste kleding en schoenen zijn dan nodig.

Kluisjes

De leerlingen van het vso huren op school een kluisje om hun persoonlijke spullen in op te bergen (boeken, jas, telefoon enz.). Ze krijgen een sleutel, waarvoor zij € 7,50 borg betalen.

Mobiliteit

Wanneer leerlingen bij de lessen mobiliteit voldoende vaardigheden hebben ontwikkeld om zelfstandig het dorp in te gaan, berichten wij de ouders daarover, omdat minderjarige leerlingen pas na schriftelijke toestemming van de ouders het terrein mogen verlaten. In de onderbouw gaan de leerlingen per klas of individueel oefenen en leren zelfstandig te reizen. Om dit mogelijk te maken moeten alle vso leerlingen een eigen ov-chipkaart aanschaffen (viziris abonnement). Voor excursies wordt ook gebruik gemaakt van deze ov-chipkaart.

Leerroute 1: vmbo (voorbereidend middelbaar beroepsonderwijs)

Het vmbo leidt leerlingen op voor een diploma dat toegang geeft tot het mbo (middelbaar beroepsonderwijs).

Onderbouw

De leerling volgt 3 brugklasjaren waarin verschillende theoretische en praktische vakken worden aangeboden. Vergeleken met het reguliere vmbo wordt in de onderbouw naast de verschillende cognitieve vakken ook veel aandacht besteed aan het praktisch bezig zijn in de praktische vakken. Denk bijvoorbeeld aan vakken als verzorging, bewegingsonderwijs, algemene en tuintechniek en beeldende vorming. Daarnaast besteden wij natuurlijk veel aandacht aan activiteiten en lessen die de gevolgen van een visuele beperking kunnen compenseren, zoals oriëntatie & mobiliteit, brailleonderwijs en ict. Leerlingen met een visuele beperking hebben meer tijd nodig. Het tempo van lezen en schrijven is vaak lager, het opdoen en verwerken van kennis kost soms meer moeite, het leren en eigen maken van praktische vaardigheden kosten meer tijd. Daarom hebben de leerlingen een extra jaar in de onderbouw om hen meer ervaring te laten opdoen en om de gevolgen van de visuele beperking zoveel mogelijk te leren compenseren. In het eerste leerjaar wordt een aantal toetsen afgenomen om eventuele leerproblemen

vroegtijdig te signaleren. Aan het eind van de onderbouw krijgen de leerlingen een advies en bespreken we hoe het verdere verloop van hun onderwijstraject eruit zal gaan zien.

Sectoren en leerwegen

Na de onderbouw kunnen de leerlingen kiezen uit twee sectoren: Zorg & welzijn of Economie. Binnen deze sectoren bieden wij de leerwegen aan zoals die ook in het regulier vmbo worden aangeboden: de theoretische leerweg, de kaderberoepsgerichte leerweg en de basisberoepsgerichte leerweg. Als u dat wilt, kunnen de mentor en schooldecaan u en uw kind bij deze keuze ondersteunen.

Diploma

Leerlingen die de theoretische leerweg volgen, sluiten deze af met een staatsexamen, dat bestaat uit een centraal schriftelijk eindexamen en een commissie (dit is een mondeling) examen. Voor de andere leerwegen hebben wij een samenwerkingsverband met een reguliere school voor voortgezet onderwijs. Wij maken, in samenwerking met deze school, zelf het PTA (Programma voor Toetsing en Afsluiting). De BBL leerlingen worden als extraneï ingeschreven bij de reguliere VO-school. De leerlingen op onze school doen in juni 2011 voor het eerst mee aan het landelijke digitale beeldscherm examen.

Ons vmbo-diploma is gelijk aan dat van het regulier onderwijs. De leerlingen die het vmbo hebben afgesloten met een diploma of met een aantal certificaten kunnen doorstromen naar een ROC (Regionaal Opleidingscentrum), de havo of naar het REA-college in Ermelo (ROC en vakopleiding van Bartiméus). Dit is een gespecialiseerd opleidingsinstituut voor mensen met een visuele beperking. In het voorlaatste schooljaar organiseert de decaan een oriëntatiedag bij Bartiméus in Ermelo.

Ook is het mogelijk om na het vso in Zeist nog 1 jaar de "topklas" locatie Ermelo te volgen. In dit traject wordt per deelnemer gekeken waar de specifieke behoefte ligt. Er wordt een traject samengesteld uit de volgende componenten:

- Oriëntatie: welke mogelijkheden, interesses, arbeidsmarktperspectief heeft de leerling. Deze ervaring doet hij op via bedrijfsoriën-

tatie, testen, opleidingen bekijken.

- Basisvaardigheden: gekeken wordt o.a. naar computergebruik, taal, rekenen, communicatieve vaardigheden, studievoordigheden.
- Training: omgaan met de beperking, het sterker maken van de leerling. Empowerment.
- Start beroepsopleiding: Als er een juiste keuze is gemaakt, de basisvaardigheden zijn op peil, dan kan gestart worden met een opleiding die voorbereid op het gekozen beroep.

De resultaten worden weergegeven in het Persoonlijk Opleidings- en Ontwikkelings-plan (POOP).

De uitstroom vanuit de Topklas kan zijn een reguliere opleiding aan een ROC of het vervolg van de opleiding bij het REA College.

Stages

In het voorlaatste examenjaar lopen vmbo- en havo-leerlingen twee keer een week, of 1 keer 2 weken, stage in een regulier bedrijf. Doel van deze stages is dat leerlingen zich oriënteren op verschillende werkvelden/beroepen en ondersteund worden bij de keuze van een vervolgopleiding. Leerlingen doen tijdens de stages ervaring op over basisvaardigheden

- In het derde leerjaar (BBL3): 1 dagdeel per week een beroepsoriënterende interne stage.
- In het vierde leerjaar (BBL4): 1 praktijkgerichte stage 1 dagdeel per week in een periode van 10 tot 12 weken.

Leerroute 2: havo (hoger algemeen voortgezet onderwijs)

De havo in Zeist bestaat uit 5 of 6 jaar: drie jaar onderbouw en twee of drie jaar bovenbouw (tweede fase) en leidt leerlingen op voor een diploma dat toegang geeft tot het mbo (middelbaar beroepsonderwijs), het hbo (hoger beroepsonderwijs) of het vwo.

Leerlingen die het advies havo gekregen hebben, gebaseerd op de cito-uitslag of vergelijkbare toetsen en leerlingvolggegevens, worden toegelaten tot de havo-leerroute.

De leerlingen krijgen op havo-niveau les en werken uit vmbo/havo/vwo-methodes. In het havo-onderwijs wordt een groter beroep gedaan op zelfstandig leren en werken. Het tempo van leren en verwerken ligt hoger. Het havo-onderwijs sluit wat lesprogramma, vakken en gebruikte methodes betreft zoveel mogelijk aan bij het regulier havo-onderwijs.

Onderbouw

De leerlingen volgen in de onderbouw theoretische vakken: Nederlands, Engels, Duits, Frans, Wiskunde, Biologie, Geschiedenis, Aardrijkskunde en een aantal praktische vakken: Informatiekunde, Bewegingsonderwijs, Kunst en cultuureducatie en beeldende vorming en/of Algemene techniek en/of verzorging.

Aan het eind van de onderbouw (in havo 3) kiest de leerling een van de profielen 'Economie & Maatschappij' of 'Cultuur & Maatschappij'. Voor leerlingen die voorkeur hebben voor een ander profiel, wordt bekeken of het organisatorisch en didactisch mogelijk is dat te realiseren. Voor welk profiel de leerling kiest, is niet alleen afhankelijk van zijn interesse, mogelijkheden, toekomstwensen, maar ook van zijn visuele beperking: kan ik de vakken van dit profiel met mijn beperking goed volgen?

Vernieuwde tweede fase havo

Het vakkenpakket en het lesprogramma in de bovenbouw worden vrijwel geheel bepaald

horende bij werk/arbeid en nemen deel aan werkzaamheden in het werkveld/beroep. De stages worden vanuit school intensief voorbereid en begeleid tijdens het stagelesuur. De leerlingen wisselen hun stage-ervaringen uit met elkaar en met de begeleiders op de stageplek en op school.

In de stages ligt de nadruk op vaardigheden zoals communiceren, sociale omgang, mobiliteit, zelfstandigheid en zelfredzaamheid. De leerlingen worden gestimuleerd om, met hulp van de stagebegeleider, zélf een stageplaats te zoeken. Tijdens de stage voert de leerling allerlei opdrachten uit, die hij verwerkt in een stageverslag. Na afloop van de stage vindt een uitgebreide evaluatie plaats en beoordeelt de stagebegeleider het stageproces, de voorbereiding, de uitvoering en het verslag. Aan het eind van het schooljaar verzorgt iedere leerling die stage heeft gelopen een presentie van zijn stages. De stage-ervaringen worden gebruikt in de loopbaanoriëntatie en zijn een verplicht onderdeel van het mondelinge examen aan het einde van het vmbo en de havo.

De leerlingen, in de basisberoepsgerichte leerweg, volgen het volgende stagetraject:

door de exameneisen die vanaf 1 augustus 2007 worden gesteld in de Vernieuwde Tweede Fase. Daarnaast volgen de leerlingen een onderwijsprogramma dat door de school is samengesteld: bewegingsonderwijs, kunst en cultuur educatie, projectweken (ckv) en lopen stage (gelijk met de vmbo-TL leerlingen). De leerlingen werken in de tweede fase nog meer zelfstandig en kunnen in mindere mate een beroep doen op de leraar.

De tweede fase wordt afgesloten met het staatsexamen, dat bestaat uit het centraal schriftelijk eindexamen en een commissie (dit is een mondeling) examen. De regeling en de organisatie van het staatsexamen staat in 'de examenbundel havo' beschreven, die in het jaar voorafgaand aan het examen wordt uitgereikt. Het havo-diploma dat de leerlingen behalen, is gelijk aan het diploma in het regulier onderwijs.

Leerroute 3: praktijkonderwijs

Leerlingen, in deze leerroute, met het uitstroomprofiel "arbeid en (arbeidsmatige) dagbesteding" worden ingeschat dat zij toeleidbaar zullen zijn naar arbeid (loonvormende arbeid, sociale werkvoorziening of (arbeidsmatige) dagbesteding). Zij zullen niet in staat zijn een volledig BBL-diploma te behalen. Voor een aantal leerlingen zal het mogelijk zijn via-examen in één of meerdere vakken en op verschillende niveaus te doen.

Het praktijkonderwijs is gericht op werken, wonen en vrijetijdsbesteding. De school benadrukt de mogelijkheden en sterke kanten van de leerling en streeft ernaar dat leerlingen vooral succeservaringen opdoen. Dat wil niet zeggen dat er geen eisen aan de leerling worden gesteld. Onze school ziet het als haar taak de lat voor de leerling zo hoog mogelijk te leggen: laat zien wat jij kan!

Het praktijkonderwijs van Bartiméus Onderwijs sluit zoveel mogelijk aan bij de praktijk en de ontwikkelingen in het regulier praktijkonderwijs. Ten gevolge van de visuele beperking zijn de uitstroommogelijkheden van deze leerlingen echter aanmerkelijk beperkter dan van leerlingen van het regulier praktijkonderwijs.

In het praktijkonderwijs geven wij onderwijs op maat, gebaseerd op een heldere inschatting van de competenties van de leerling door middel van toetsen en testen, observaties, rapportages en gesprekken met ouders en leerling.

Het praktijkonderwijs van Bartiméus heeft de volgende kenmerken:

- wordt gegeven in leerjaren, vergelijkbaar met het regulier praktijkonderwijs.
- houdt rekening met de individuele verschillen tussen leerlingen.
- sluit aan bij de mogelijkheden (competenties) van de individuele leerling.
- is betekenisvol voor de leerling en sluit aan bij de leef- en belevingswereld van de leerling.
- leerlingen leren door doen en herhaling.
- in leerling-activiteiten vertaald 'leren door doen'. De leerling leert vooral in praktische situaties en met behulp van theorie, die gericht is op de toepassing in de alledaagse werkelijkheid en de belevingswereld van de leerling. Is gericht op het ontwikkelen van leerstrategieën en biedt duidelijke structuren. De werkmethode 'denken, doen, terugkijken' wordt consequent toegepast. En heeft een sociaal karakter: leren samenwerken, leren elkaar te accepteren en te waarderen.
- leerlingen worden erop voorbereid als mondige burger in de samenleving te kunnen functioneren. Sleutelwoorden hierbij zijn: integratie, zelfredzaamheid, zelf keuzes leren maken en verantwoordelijkheid leren nemen voor de eigen ontwikkeling.

Leerjaren

In leerjaar 1 en 2 staat een aangepaste vorm van de onderbouw centraal, aangepast aan de visuele beperking én aangepast aan de leer-mogelijkheden van de individuele leerling. Met name in de eerste twee leerjaren ligt nog een sterk accent op Nederlandse taal en wiskunde/rekenen. Daarnaast is er veel aandacht voor de oriëntatie op mens, samenleving en natuur. Vaardigheden worden geleerd en geoefend in vakken als: SOVA (sociale vaardigheden), CUMA (cultuur en maatschappij), seksuele vorming, natuur en gezondheid, informatica, algemene techniek, tuintechniek,

verzorging, praktische basisvaardigheden, verzorging, bewegingsonderwijs en kunst en cultuur educatie. Vanaf de P1 maken de leerlingen kennis met praktijkgerichte opdrachten, wasronde, vaatmachine uitruimen, oud papier ophalen.

Vanaf leerjaar 3 blijft algemene vorming belangrijk, maar vindt door onderwerpkeuze en werkvormen een verschuiving plaats naar kennis en vaardigheden die de leerling nodig heeft in de arbeidsvoorbereiding, arbeidstoeleiding, stages en later in zijn volwassen leven. In de laatste leerjaren wordt gewerkt met een weekplanning. De leerlingen werken zelfstandig aan een weektaak. Deze wordt eenmaal per week individueel doorgesproken met de mentor.

Arbeidsvoorbereiding en arbeidstoeleiding

Vanaf leerjaar 3 komt het accent steeds meer op arbeid te liggen. Voorbereiden op werk speelt een grotere rol naarmate de leerling dichter bij het schoolverlaten komt.

In leerjaar 3 wordt gestart met 1 dag arbeidsvoorbereiding 1. In leerjaar 4 komt er een dagdeel arbeidsvoorbereiding 2 bij.

Met arbeidsvoorbereiding kan de leerling kennis maken met wat 'werken' inhoudt en wat er van hem verwacht wordt. Het programma kan zich richten op o.a. kantine-catering, dienstverlening, tuin, boekbinden of kantoorpraktijk of het atelier.

Elke periode arbeidsvoorbereiding wordt met en door de leerling geëvalueerd.

De leerlingen ontwikkelen competenties door het uitvoeren van taken, klussen en praktijkopdrachten die herkenbaar en levensecht zijn om zich voor te bereiden op de externe stage met als uiteindelijk doel: het vinden van een werkplek waar de leerling zich het beste thuis voelt gezien zijn wensen, voorkeur en mogelijkheden. De leerling krijgt zo zicht op zijn toekomstperspectief t.a.v. arbeidsmogelijkheden, competenties, vaardigheden en interesses.

Stages

In de bovenbouw van het Praktijkonderwijs zijn stages de spil van het onderwijs.

Stages spelen een belangrijke rol in de arbeidsvoorbereiding. Afhankelijk van de wensen, mogelijkheden en verwachtingen van de leerling, kunnen leerlingen vanaf het 4e of 5e

leerjaar (snuffel)stages lopen. Zij beginnen met een halve of hele dag per week stage. Dit kan zich in de volgende jaren uitbreiden tot twee dagen per week.

De stages hebben aanvankelijk een oriënterend karakter. Na een periode van oriëntatie in verschillende werksituaties, richten de stages zich steeds meer op de toeleiding naar de arbeidsmarkt. Via de stages groeit de leerling uiteindelijk toe naar een arbeidsplaats.

De ervaring leert dat er een kloof gaapt tussen de wensen en verwachtingen van de leerlingen en de mogelijkheden in de maatschappij. Mede door de visuele beperking blijkt het voor leerlingen lastig te zijn om goed zicht te hebben op de eisen die worden gesteld aan werken in het algemeen en/of het uitoefenen van bepaalde functies in het bijzonder. Leerlingen hebben soms geen idee welke vaardigheden en opleidingseisen nodig zijn voor bepaalde werkzaamheden en overschatten daardoor soms hun eigen niveau en mogelijkheden. De stage is voor de meeste leerlingen de eerste keer dat zij zich buiten de school in een vreemde omgeving moeten gaan bewijzen. Zij worden geconfronteerd met zichzelf, hun mogelijkheden en vooral ook hun beperkingen. Veel leerlingen in het praktijkonderwijs voelen zich met name in sociale situaties vaak onhandig en incompetent. Ook ontbreekt het hun vaak aan een reëel zelfbeeld. Deze onderwijsbelemmeringen worden vaak versterkt door de visuele beperking. Ontwikkelen van sociale vaardigheden is dan ook een leerproces. Door speciaal voor het praktijkonderwijs ontwikkelde methodes en eigen lesmateriaal bieden wij de leerling de mogelijkheid zich vaardigheden eigen te maken die nodig zijn voor wonen, werken en vrijetijdsbesteding. Via de stage groeit de leerling uiteindelijk toe naar een functionele en definitieve arbeidsplaats. De stages vinden plaats binnen de werkplaatsen van Bartiméus of een dagactiviteiten-centrum, sociale werkvoorzieningen of in het reguliere bedrijfsleven.

IVIO-examen

In de laatste leerjaren van het praktijkonderwijs kunnen leerlingen deelnemen aan een examen, georganiseerd door het IVIO-examenbureau (Instituut Voor Individueel

Onderwijs). De leerlingen kunnen voor het vak Nederlands en/of rekenen / wiskunde en/of Engels examen doen.

Er zijn verschillende niveaus 1 t/m 4, die overeenkomen met het leerniveau op resp. het praktijkonderwijs, een kwalificatie voor de instroom naar niveau 1 ROC assistent opleiding of een bedrijfstraining, vmbo BBL (niveau 2)- en TL-(niveau 3).

In de P5 wordt onderzocht en de mogelijkheid uitgewerkt om examen te doen op een bepaald vakgebied en op welk niveau. Deze leerlingen zullen eerst een aantal proefexamens maken. Worden deze ruim voldoende gemaakt dan kunnen zij (in overleg) deelnemen aan het landelijk examen en per vak, een landelijk erkend diploma behalen.

Wonen

Ook wonen vormt een belangrijk aandachtspunt. Wij spreken uitgebreid met de leerling over de mogelijkheden van zelfstandig wonen of een vorm van begeleid wonen. De uitstroommogelijkheden zijn voor onze leerlingen, met name door de invloed van de visuele problemen, beperkter dan die van leerlingen in het regulier praktijkonderwijs. Het onderwijs in de hogere leerjaren zal dan ook zo goed mogelijk een balans proberen te vinden tussen verwachtingen en mogelijkheden van de leerling en de maatschappelijke werkelijkheid.

Uitstroom

In de arbeidstoeleiding is het moeilijk een goede afstemming te realiseren tussen de verwachtingen en mogelijkheden van de leerling en de eisen die werkgevers stellen. Wij streven er naar het onderwijs zo goed mogelijk af te stemmen op zowel de mogelijkheden van de leerling als op de maatschappelijke werkelijkheid. Het onderwijs en de begeleiding zijn erop gericht voor elke leerling de beste plek te vinden.

Bij het afsluiten van de schoolperiode krijgen de leerlingen een persoonlijke portfolio mee. Hierin zitten bewijzen van deelname, mogelijk behaalde certificaten, het schooldiploma en evaluaties van de gelopen stages.

Verbeterresultaten 2010 vso Zeist:

- Het programma "Rots en Water" (een weerbaarheidstraining voor alle leerlingen van het

vso) is opgenomen in het lesrooster.

- Het pestprotocol is ingevoerd
- De zorgcoördinator van het vso is geschoold in HGW
- In het jaar 2010 is de SEOL (leerlingvolgsysteem voor het volgen van de sociaal emotionele ontwikkeling Leefstijl) uitgezocht.
- Voor elk vak en voor elk leerjaar is een vakmatig handelingsplan geschreven.
- De IOP/IOC zijn aangepast en geoptimaliseerd.
- De "matrix" is geïmplementeerd: per klas is een matrix opgesteld waarin doelen (uit het iop/ioc), opmerkingen, aandachtspunten per leerling worden vermeld.
- Het digitale schoolbord wordt intensief gebruikt bij het vak wiskunde
- Leerlingen kunnen op verschillende niveaus examen doen: volledig diploma of certificaten:
 1. IVIO-examen (examen in 3 vakken: nederlands, engels, rekenen/wiskunde op 3 niveaus), m.n. voor leerlingen uit het praktijkonderwijs
 2. Vmbo-examen: BBL, KBL, TL
 3. Havo-examen
- In samenwerking met Bartiméus Ermelo is de "topklas" beschreven en geïmplementeerd.

Verbeteracties 2011 vso Zeist:

- De handelingsplanning van het vso (inhoud en evaluatie) voldoet aan het kader dat de onderwijsinspectie stelt.
- In het IOP gesprek wordt het nieuwe ingevoerde trajectschema besproken.
- In het vso wordt gewerkt met de 3 uitstroomprofielen: vervolgonderwijs, arbeid en arbeidsmatige dagbesteding.
- Het vso participeert in het "Boris-project" met als doel om leerlingen uit het vso (met het uitstroomprofiel arbeid) te helpen op hun weg naar de arbeidsmarkt.
- De Seol is aangeschaft, aangepast aan de doelgroep, afgenomen en geëvalueerd.
- De leerlingenzorg op het vso is beschreven. Inhoud, taken, verantwoordelijkheden van de zorgcoördinator zijn vastgelegd. Commissie van Begeleiding functioneert.
- In mei 2011 hebben BBL leerlingen voor het eerst deel genomen aan het digitale beeld-

examen Centraal Schriftelijk Eindexamen van het CITO.

- Beleid rondom seksualiteit is beschreven. Protocol is opgesteld. Leerlijn seksualiteit is ontwikkeld.
- Referentieniveaus taal en rekenen worden ingevoerd op het vso. In het cse 2014 wordt de verplichte rekentoets bij het vmbo/havo examen afgenomen.
- Personeel, leerlingen weten hoe te handelen en om te gaan met agressief gedrag (fysiek en verbaal), geweld, pesten, seksuele intimidatie. Beschreven is welke maatregelen er genomen worden bij grensoverschrijdend gedrag.

Kunst en Cultuur Educatie

“Kunsteducatie wil ruimte scheppen voor creativiteit, intuïtie en onbevangenheid en verbeeldingskracht ontwikkelen”

Op school is een aanbod van Kunst en Cultuur Educatie. De disciplines - drama, muziek, dans, literatuur, beeldende vorming, audiovisuele vorming en cultureel erfgoed – komen op verschillende manieren en momenten aan bod. De bovenbouwleerlingen van het vso hebben in het voor- en najaar een CKV dag. Het accent ligt op het bezoeken van kunstenaars, kunstwerken, ateliers en/of musea en workshops. In de tweede helft van het schooljaar is er een gezamenlijk projectweek Kunst en Cultuur voor het so en het vso. Deze vindt plaats in- en rond de school. Daarbij zijn kunstenaars betrokken en wordt er ook veel gedaan door de leerkrachten zelf. In deze week vervallen de gewone lessen en alle workshops en activiteiten zijn rond een bepaald Kunst thema vormgegeven. Gedurende het schooljaar volgen de vso-leerlingen KCE-workshops. De workshops duren ongeveer 5 à 6 weken. In de workshop maken de leerlingen kennis met een bepaalde kunstactiviteit. Voorbeelden van workshops zijn: gedichten, animaties, digitaal tekenen, theater, muziek, artware, schilderen, sloophout en mozaïek. De leerlingen van het so hebben het hele jaar door een gezamenlijke kunst middag. Met onderdelen als boetseren, textiel schilderen, ruimtelijk werken en muziek (vakleerkracht). De vakleerkracht drama werkt met een theaterklas. Al met al een bruisend gebeuren binnen de school met voorstellingen, presentaties optredens en tentoonstellingen.

Het speciaal onderwijs in Doorn: de Bosschool

(Voortgezet) speciaal onderwijs aan leerlingen met een meervoudige visuele beperking

De Bosschool biedt onderwijs aan leerlingen met een visuele beperking, die zeer moeilijk leren. Leerlingen vanaf 4 jaar kunnen instromen en tot hun twintigste jaar op de Bosschool blijven.

Veel van onze leerlingen hebben, naast een visuele beperking en leerproblemen, ook motorische of andere beperkingen. De combinatie van deze verschillende beperkingen vraagt om een individueel programma. Een kenmerk van ons onderwijs is dat de leerstof in kleine, gestructureerde stapjes wordt aangeboden. Een kind dat zeer moeilijk leert, heeft problemen met het zich eigen maken van de leerstof en met het leren in en van sociale situaties. Daarom bieden wij in ons onderwijs veel begeleiding. In elke klas werken een leerkracht en een klassenassistent.

Wij kunnen de situaties voor uw kind verduidelijken en daarin ondersteunen. Bij dit alles

streven wij naar een zo zelfstandig mogelijke deelname van de leerlingen aan de sociale omgeving. Extra aandacht besteden wij aan het bevorderen van de zelfredzaamheid, oriëntatie en mobiliteit, sociale vaardigheden, communicatie en wereldoriëntatie. In de klas wordt vaak gewerkt met thema's die vanuit meerdere vakgebieden kunnen worden behandeld. Naast klassikale reken- en taalactiviteiten werken wij op het gebied van taal en rekenen zo veel mogelijk individueel met de leerlingen. Een deel van de leerlingen leert lezen, schrijven of typen, rekenen, klokkijken, omgaan met geld en picto-lezen. De vakken muziek en drama stimuleren de leerlingen tot expressie en bevorderen de sociaal emotionele ontwikkeling. Jaarlijks hebben wij een project waar de hele school aan deelneemt.

Uitstroom

Als leerlingen voor 1 oktober twintig jaar worden, verlaten zij in de zomer voorafgaand aan hun verjaardag de school. Valt hun twintigste verjaardag na 1 oktober dan mogen de leerlingen het lopende schooljaar afmaken. Let op:

Sommige gemeentes vergoeden echter alleen de vervoerskosten naar school voor leerlingen die jonger zijn dan twintig jaar.

Soms verlaten leerlingen voor hun 20e verjaardag de Bosschool. Dat kan het geval zijn als er geen nieuwe onderwijsdoelen gesteld kunnen worden of wanneer wij geen goed antwoord meer kunnen geven op de hulpvraag. Wij verwijzen de leerlingen dan naar een andere vorm van onderwijs of naar een dagactiviteitencentrum.

Perspectieven of leerroutes

De school is ingedeeld in twee onderwijskundige afdelingen. Elke afdeling heeft haar eigen accenten. We onderscheiden een afdeling speciaal onderwijs (SO) en een afdeling voortgezet speciaal onderwijs (VSO) en daarbinnen meer ontwikkelingsgerichte en meer belevingsgerichte klassen.

Binnen de afdeling SO onderscheiden we: aanvangsgroep en onderbouw: leerlingen van ongeveer 4 tot 9 jaar

bovenbouw: leerlingen van ongeveer 9 tot 13 jaar, leerlijnen waar mogelijk gericht op de uitbouw van (schoolse) vaardigheden.

Op de VSO afdeling kennen we een onderbouw en een bovenbouw: leerlingen van ongeveer 13-20 jaar, leerlijnen gericht op samenleven, wonen, werken en vrije tijd.

Voor de verschillende stromen in de school stellen we leerroutes samen vanuit de leerlijnen voor meervoudig visueel gehandicapte leerlingen (VGGMG). Deze leerlijnen zijn mede door onze school ontwikkeld.

Leerlingvolgsysteem

Om de ontwikkeling van uw kind goed te kunnen volgen, vullen wij elk jaar het leerlingvolgsysteem in. Wij werken met het OntwikkelingsVolgModel (OVM) van het Seminarium voor Orthopedagogiek. Hiermee brengen wij het ontwikkelingsniveau per gebied in kaart.

Individueel handelingsplan

Centraal in het onderwijs staat de onderwijsbehoefte van de leerling. Vanuit deze onderwijsbehoefte maken wij een Individueel Handelingsplan (IHP) voor uw kind. Dit is als het

ware een contract tussen ouders en school over hoe wij het onderwijs aan uw kind vormgeven. Bij het opstellen van de doelen maken wij gebruik van de gegevens uit het Ontwikkelings Volg Model (OVM) en de leerlijnen Visueel Gehandicapten Meervoudig Gehandicapten (VGGMG). Door op deze manier doelen te stellen proberen we beter aan te sluiten bij het daadwerkelijke ontwikkelingsniveau van de leerling.

Voor de zomervakantie worden de doelen van uw kind van het afgelopen jaar geëvalueerd. Ook krijgt u van ons het concept IHP met daarin de doelen voor het komende schooljaar. U wordt uitgenodigd voor een bespreking van het concept IHP meteen na de zomervakantie. Wij willen dan met u in gesprek gaan over de gestelde doelen, uw inbreng en onze inbreng op elkaar afstemmen en komen tot een definitief Individueel Handelingsplan. Bij de bespreking is in ieder geval de leerkracht aanwezig. Mogelijk zijn er ook meer betrokkenen bij, zoals de intern begeleider, de orthopedagoog, de stagecoördinator, groepsleiding of bijvoorbeeld een maatschappelijk werker van Bartiméus Dienstverlening. Na deze bespreking stellen wij het Individuele Handelingsplan definitief vast en wordt u gevraagd het IHP te ondertekenen.

Wij nodigen ouders uit voor een tussenevaluatiegesprek voor de voorjaarsvakantie en een eidevaluatiegesprek voor de zomervakantie. In deze gesprekken bespreken wij de ontwikkeling van uw kind en overleggen we met elkaar of de gestelde doelen van het IHP zijn behaald.

Is uw kind nieuw bij ons op school, dan starten wij met een periode van observatie. Na één maand stelt de leerkracht, in overleg met de ouders, het Individueel Handelingsplan op. Bij het schrijven van de Individuele Handelingsplannen wordt de leerkracht ondersteund door de intern begeleider, die ook regelmatig de klassen bezoekt.

Wanneer er mogelijkheden zijn de (rest)visus of tast de leerling beter in te zetten, nemen wij daarvoor specifieke doelen op in het Individueel Handelingsplan. De mobiliteitsinstructeurs onderzoeken de mogelijkheden van de leerlingen op het gebied van oriëntatie en mobiliteit. Wanneer een leerling eraan toe is nieuwe

vaardigheden op dit gebied te leren, krijgt hij individuele instructie.

Op het moment dat de leerling voldoende vaardigheden heeft om al het geleerde thuis toe te passen, schakelt de mobiliteitsinstructeur de ontwikkelingsbegeleider of de mobiliteitsinstructeur van de woongroep in.

Naast oriëntatie en mobiliteit kunnen externe leerlingen - op indicatie - ook logopedie, fysiotherapie of ergotherapie krijgen. In specifieke situaties krijgt een beperkt aantal leerlingen individueel bewegingsonderwijs of muziek.

School Video Interactie Begeleiding

De orthopedagoog en de intern begeleider maken video-opnames in de diverse groepen. Deze beelden stellen de leerkracht en de begeleider in staat de onderwijsleersituatie te bekijken en waar nodig te verbeteren. Wij noemen deze werkwijze School Video Interactie Begeleiding.

Deze opnames worden niet openbaar gemaakt. Wanneer deze opnames belangrijke informatie geven over uw kind, stellen wij u hiervan op de hoogte.

Samenstelling van de klassen

Aan het eind van elk schooljaar worden de klassen opnieuw samengesteld voor het volgende cursusjaar. In de groepen zitten blinde en slechtziende leerlingen bijeen. Bij de klassenindeling speelt het niveau van functioneren en het juiste pedagogische klimaat voor de leerlingen een belangrijke rol.

Omdat wij altijd uitgaan van wat het beste aansluit bij de mogelijkheden van de leerlingen, kunnen de leeftijden in een klas uiteenlopen. Het is wel ons streven zoveel mogelijk leeftijdgenoten bij elkaar te plaatsen. In principe proberen wij de klassen samen te stellen binnen een leerroute SO onderbouw, SO bovenbouw of het VSO. Een aantal weken voor het einde van het schooljaar informeren wij u schriftelijk over de nieuwe klassenindeling.

Toekomstmogelijkheden

De meeste leerlingen die onze school verlaten, vinden een werkplek op een van de arbeidsvoorzieningen van Bartiméus. De arbeidsafdelingen liggen verspreid in de regio. Bartiméus heeft in Langbroek een boerderij. In de gemeenten Doorn en Driebergen zijn

een afdeling dienstverlening, een autowasserij, een afdeling houtbewerken, een atelier, een fietsenwerkplaats, een kaarsenmakerij, een industrieafdeling, een houtkloverij en een papierschepperij. Ook zijn er leerlingen die na de schoolperiode in de eigen woonomgeving een werkplek vinden.

De leerlingen gaan tijdens hun laatste schooljaar een dag in de week stage lopen op een mogelijk toekomstige werkplek. Een stage in de eigen woonomgeving is ook mogelijk. Een enkele leerling komt in aanmerking voor een sociale werkvoorziening. Er is een stagecoördinator om de leerlingen tijdens hun stageperiode te begeleiden en hen voor te bereiden op de toekomst. Samen met ouders en eventueel de maatschappelijk werker wordt er gezocht naar een passende werkomgeving. De maatschappelijk werker kan u begeleiden bij het aanvragen van indicaties of een uitkering.

Ter voorbereiding op de externe stages buiten de school zijn er binnen het VSO taken en interne stages gecreëerd.

Oudercontacten

Een goed overleg met de ouders is van groot belang om het onderwijs vorm te geven. Wij

organiseren elk schooljaar meerdere activiteiten om het contact tussen ouders en school te bevorderen.

Individuele handelingsplan bespreking, de tussenevaluatie en de eindevaluatie

Voor deze besprekingen krijgt u een uitnodiging en we hechten veel waarde aan uw aanwezigheid en inbreng.

Ouderavond

Aan het begin van het schooljaar is er een ouderavond, waar het programma van de klas besproken wordt. U krijgt ook algemene informatie over ontwikkelingen op school of over een specifiek onderwerp.

Bijwonen van de kerstviering en afsluiting van het schooljaar

Het is traditie op de Bosschool dat ouders worden uitgenodigd om de kerstviering bij te wonen. Ook stellen wij het op prijs als u de afsluiting van het schooljaar bijwoont.

Bezoekdag

Op de eerste vrijdagmiddag van het schooljaar bent u vanaf 14.30 uur welkom in de klas van uw kind. U kunt jaarlijks met de leerkracht van uw kind een afspraak maken om een dag(deel) in de klas te kijken. Op zo'n bezoekdag beleeft u het hele programma mee en bent u in de gelegenheid met de leerkracht of klassenassistente van gedachten te wisselen. Het is de bedoeling dat u zelf een afspraak maakt met de leerkracht.

Ook is het mogelijk dat een broer of zus eens een dagdeel de lessen bijwoont om te ervaren hoe het is om leerling op de Bosschool te zijn.

Huisbezoek

In de leeftijdsgroep tot en met 13 jaar komen de leerkracht en klassenassistent eenmaal per twee jaar op huisbezoek. Vanaf het 14e jaar maken wij alleen bij nieuw aangemelde leerlingen een afspraak voor een eenmalig huisbezoek.

Digitaal communicatie schriftje

Als een leerling onvoldoende in staat is te vertellen wat er thuis of op school is gebeurd, onderhouden wij contact via het digitaal communicatie schriftje.

Nieuwsbrief

In de nieuwsbrief kunt u het laatste nieuws en belangrijke, leuke en nuttige zaken lezen. Aan het begin van iedere maand verschijnt er een nieuw exemplaar.

Telefonisch contact

Telefonisch overleg met de leiding van de school is altijd mogelijk. Telefoneren met de leerkrachten gedurende schooltijden is echter moeilijk. Indien u iets door wilt geven aan een leerkracht, kan dit het beste geregeld worden via het secretariaat. Het secretariaat is dagelijks bereikbaar tussen 8.00 uur en 16.30 uur. Op woensdag is dit tot 13.30 uur. De secretariaatsmedewerksters nemen een boodschap graag aan en zullen ervoor zorgen dat de leerkracht op de hoogte wordt gebracht. Zij kunnen ook de leerkracht vragen u op een later tijdstip terug te bellen.

Ouderparticipatie / Ouderraad

In het algemeen deel van deze gids wordt u geïnformeerd over de medezeggenschapsraad. Daarnaast beschikt de Bosschool over een ouderraad. Deze raad heeft een signalerende en adviserende functie over schoolse activiteiten van de Bosschool in de breedste zin van het woord. Daarnaast coördineert de ouderraad de ouderparticipatie.

De ouderraad wordt geïnformeerd over inhoudelijke ontwikkelingen en praktische schoolzaken. De ouderraad bestaat uit drie ouders en heeft 1 keer per 6 weken regulier overleg met de locatielider van de Bosschool.

De ouderraad wil zoveel mogelijk ouders betrekken bij de school. Dit gebeurt door ouders bij schoolactiviteiten in te zetten. Bijvoorbeeld ten behoeve van ondersteuning van projecten, excursies en de uitvoering van verschillende werkzaamheden. Ook organiseert de ouderraad één ouderavond per jaar rond een thema, waarbij alle ouders en verzorgers worden uitgenodigd om met elkaar van gedachten te wisselen.

Voor vragen kunt u contact opnemen met een van de leden van de ouderraad. Hun namen en mailadres vindt u achter in de gids. Zo nodig kan de school u bij het leggen van het contact behulpzaam zijn.

Ziekmeldingen

Als uw kind ziek is of om welke reden dan ook later of niet naar school kan komen, kunt u dit 's morgens tussen 8.00 uur en 8.45 uur doorgeven aan de administratie van de school. De administratie zorgt er dan voor dat de klas op de hoogte wordt gebracht.

Ziekte

Voor het geval dat uw kind op school ziek wordt, is het belangrijk dat wij weten waar wij u overdag kunnen bereiken. Wij kunnen dan met u regelen of en wanneer uw kind wordt opgehaald.

Buitengewoon verlof

Verzoeken om extra verlof moeten altijd schriftelijk ingediend worden. Bij het beoordelen van de aanvraag is de directie gehouden te handelen naar de richtlijnen van de Leerplichtwet. Een leerling mag alleen verzuimen na toestemming van de directie.

Lunchpauzes

De leerlingen die niet op het terrein van Bartiméus Doorn wonen, eten tussen de middag met een van de leerkrachten of klassenassistenten. Daarnaast zijn er op de Bosschool medewerkers begeleiding tussen de middag in dienst, die in sommige klassen ondersteuning geven tijdens de maaltijden en samen met een aantal leerkrachten toezicht houden bij het buitenspelen. Wij houden gescheiden pauzes voor verschillende leeftijdsgroepen. Op die manier is er ruimte voor elke leerling om op eigen wijze de pauze door te brengen. Het is de bedoeling dat u uw kind een lunchpakket meegeeft. Voor drinken wordt gezorgd: melk of karnemelk of, als het om oudere leerlingen gaat, koffie of thee. Er is gelegenheid om fruit of een koekje te eten. Bij slecht weer blijven de leerlingen tijdens de pauze in het schoolgebouw.

Gymkleding

Het is de gewoonte dat de leerlingen bij de lessen bewegingsonderwijs sportkleding (gymshirt, gymbroek, gymschoenen met klittenband of instappers) dragen. Als leerlingen zelf veters kunnen strikken, dan mogen veterschoenen ook. Leerlingen voor wie omkleden een te grote belasting vormt, hoeven alleen

een gymshirt te dragen. Leerlingen met aangepaste schoenen of leerlingen die in een rolstoel zitten hoeven geen gymschoenen te dragen. U kunt bij de vakleerkracht terecht als u vragen heeft.

We gaan er van uit dat de gymkleding regelmatig thuis gewassen wordt.

Schoolzwemmen

Schoolzwemmen wordt gegeven in het zwembad van Bartiméus en in het zwembad Woestduin in Doorn. De klassen die naar het zwembad in Doorn gaan, krijgen zwemles van de vakleerkracht bewegingsonderwijs. VSO leerlingen krijgen alleen zwemles als de verwachting is, dat zij in staat zullen zijn een zwemdiploma te behalen. Andere voorwaarden zijn dat zij watervrij zijn en er geen sprake is van incontinentie.

Net als bij het bewegingsonderwijs gelden per klas aparte afspraken over handdoekgebruik (van thuis of school) en het wassen van de zwemkleding. De leerkracht kan u vertellen welke afspraken er binnen de klas van uw kind van toepassing zijn.

Schoolkampen

Wij streven ernaar de klassen eenmaal per

twee jaar op kamp te laten gaan. Dit is mede afhankelijk van de mogelijkheden en beperkingen van de leerlingen, de leeftijd en de mogelijkheid van huur van een passende locatie. Om deze werkweken te bekostigen vragen wij van de ouders voor een midweek een bijdrage van € 95. Als het gaat om bijzondere kampen als een wintersportkamp of een buitenlandse reis, kunnen de kosten hoger zijn.

Specifieke begeleidingsmogelijkheden

Voor alle externe leerlingen is ondersteuning in de thuissituatie mogelijk vanuit de afdeling Dienstverlening van Bartiméus. Een ontwikkelingsbegeleider kan adviezen geven op het gebied van zelfredzaamheid, spel, computeraanpassingen, oriëntatie en mobiliteit. Maar ook een maatschappelijk werker kan u ondersteunen bij het regelen van financiën, aanvragen van indicaties, taxivervoer, computeraanpassingen, logeermogelijkheden, vakantiecampen, woensdagmiddagactiviteiten of het nadenken over toekomst en schoolverlating.

U kunt deze vragen ook stellen tijdens de IHP besprekingen.

Medisch onderzoek en gezondheidszorg

Tandarts

Leerlingen kunnen voor tandheelkundige zorg terecht bij Bartiméus. De tandarts heeft ervaring met meervoudig beperkte kinderen. Bij schoolplaatsing wordt expliciet gevraagd aan de ouders of zij voor hun kind van deze mogelijkheid gebruik willen maken. Natuurlijk kan men zich ook op een later tijdstip hiervoor aanmelden. Hiertoe kunt u contact opnemen met de Medische Dienst (0343-526 515). Voor afspraken over het bezoeken van de tandarts geldt:

ouders zijn verantwoordelijk voor de begeleiding bij controles en behandelingen; het klassenpersoneel kan hiervoor niet worden ingeschakeld

de tandarts informeert de ouders over uitnodigingen voor controles en behandelingen en zorgt ervoor dat de school op de hoogte is van de planning van het tandartsbezoek

Oogarts, (ggd-)artsen en therapieën

Voor deze onderwerpen verwijzen wij naar het hoofdstuk algemene informatie vooraan in deze onderwijsgids.

Schoenmaker

De schoenmaker komt 1x per maand op afspraak op school. U kunt een consult aanvragen via de schoolfysiotherapeut. U hebt hiervoor een verwijsbrief van de revalidatiearts nodig. De fysiotherapeut is bij de passing aanwezig voor advies.

Bereikte doelen 2010:

Het SO werkt sinds het begin van dit schooljaar met het digitale communicatieschriftje; Schriftje.nl.

Alle medewerkers zijn geschoold in de basale leerlijn (sociaal-emotionele ontwikkeling) van het OVM.

Vanuit het HGW lag de nadruk in de leerlingbesprekingen op de onderwijsbehoefte van de leerling en de begeleidingsvraag van de leerkracht.

We hebben een stap gezet met de taakomschrijvingen van de bouwcoördinatoren. Hierdoor is duidelijk gemaakt wat hun taken zijn. De ouders en het team zijn op de hoogte van de verschillende leerroutes en de bijbehorende uitstroomprofielen (trajectschema).

Verbeteracties 2011

In september 2011 zal het digitale communicatieschriftje ook in het VSO volledig zijn ingevoerd.

Dit schooljaar beslissen we of we gaan werken met VSO ZML OVM

De inhoud van de leerroutes zijn vastgesteld.

De leerarrangementen zijn beschreven.

Specifieke doelgroepen (BSV, autisme en hechtingsproblematiek) zijn beschreven.

Het format leeropbrengsten voor schooljaar 2011-2012 is opgesteld.

Het taakbeleid en de taakomschrijvingen voor leidinggevenden van de Bosschool zijn ingevuld.

Het speciaal onderwijs (so) in Lochem

Sinds februari 2002 is er een locatie van Bartiméus Onderwijs in Lochem. Deze onderwijslocatie bevindt zich in een multifunctioneel gebouw aan de Graanweg 1b, op de begane grond.

In de vormgeving van het gebouw is zoveel mogelijk rekening gehouden met de visuele beperking van de leerlingen. De school biedt een optimaal toegankelijke, veilige en uitdagende leeromgeving aan de leerlingen. Een duidelijke structuur en vormgeving helpen bij de oriëntatie in het gebouw. De school is op een natuurlijke wijze geschikt gemaakt door het accentueren en het toepassen van informatiebronnen als textuur, geluid en kleurcontrasten. De school is rolstoeltoegankelijk. Ook de sanitaire unit en de keuken zijn hierop ingericht.

De school bestaat uit zes klaslokalen met elk een gescheiden ruimte, waarin de leerkracht met een leerling zich kunnen terugtrekken voor individuele instructie. Van de zes lokalen wordt één lokaal gebruikt voor de peuterdagbehandeling van Bartiméus. Tevens beschik-

ken we over een multifunctionele ruimte voor bewegingsonderwijs voor de kleutergroep die ook gebruikt kan worden voor fysiotherapie, muziek, drama, het houden van ouderavonden en als ontmoetingsruimte. Uiteraard treft u ook verschillende kantoorruimtes aan, die ingezet kunnen worden voor de Ambulante Onderwijskundige Begeleiding, logopedie, onderzoek enz.

De schoolspeeltuin, die aan de zuid-west kant van de school ligt is een voor de leerling uitdagende en veilige plaats om te spelen. Deze multifunctionele veelzijdige tuin is verdeeld in verschillende zones die elk uitnodigen tot spelen en ontdekken. In de tuin treffen we o.a. het mollenbos, dit is een voor de leerlingen verrukkelijk klim- en klautertoestel, de zintuigentuin voor muziek; het doolhof, het verkeerscircuit, de schommel, de zandbak en een rustplek met picknicktafel aan. Naast de school is een afgebakend plein van de gemeente Lochem dat voor verschillende doeleinden gebruikt kan worden.

De leerlingen zijn verdeeld over vier groepen: een kleuterobservatiegroep, een onderbouw-, een midden- en een bovenbouwgroep. De leerlingen van de kleuterobservatiegroep en onderbouw maken gebruik van het speel-lokaal, de overige groepen gaan voor het bewegingsonderwijs naar een gymzaal van de gemeente. De lessen bewegingsonderwijs worden door de eigen leerkracht gegeven.

Tijdens de lunch blijven de leerlingen in hun eigen klas en eten onder leiding van de leerkracht of tussen de middag medewerkers het meegebrachte lunchpakket.

De school in Lochem werkt nauw samen met de onderwijshoofdlocatie in Zeist. Er vindt regelmatig uitwisseling plaats met betrekking tot deskundigheidsbevordering. We organiseren jaarlijks ook gemeenschappelijke studie- en cursusdagen.

Alle nieuwe leerlingen van onze school in Lochem worden gescreend door de logopediste. Blijkt logopedie voor de leerling noodzakelijk dan verzorgt de logopediste van de groepspraktijk in Lochem deze op onze onderwijslocatie.

Ook fysiotherapie kan onder schooltijd op onze school worden aangeboden.

Elk jaar gaan de leerlingen voor een oogheelkundig onderzoek naar de afdeling Oogheelkunde Bartiméus in Deventer. Ouders ontvangen rechtstreeks een uitnodiging, zodat zij zelf bij het onderzoek aanwezig kunnen zijn. Onze leerlingen worden regelmatig gezien door de jeugdarts van de GGD-Deventer. Deze onderzoeken vinden plaats in onze school. De GGD verzorgt de oproep voor het onderzoek, die naar het huisadres verzonden wordt.

De ergotherapeut van Bartiméus Dienstverlening komt regelmatig op bezoek in onze school. Tijdens dit bezoek wordt gekeken naar de zit- en werkhouding van onze kinderen.

Elke week is een docent oriëntatie & mobiliteit vanuit Bartiméus Dienstverlening Deventer aanwezig. In nauwe samenwerking met de klassenleerkracht wordt het programma afgestemd. De lessenserie die op school wordt aangeboden kan een vervolg hebben in de thuissituatie.

Per jaar worden minimaal vijf Nieuwsbrieven uitgegeven. In deze Nieuwsbrief staat actuele informatie en een bijdrage vanuit elke klas. Uiteraard zijn er regelmatig face-to-face contacten met de ouders. Deze contacten vinden onder andere plaats op de oudermorgens, tijdens handelingsplanbesprekingen, rapportavonden en vieringen.

We werken jaarlijks met een locatiejaarplan. In dit plan staan de speerpunten die we in dat kalenderjaar willen realiseren. Voor het jaar 2011 willen we aandacht schenken aan de volgende onderdelen. U merkt dan ook dat bepaalde onderdelen van 2010 voortgang hebben in 2011.

1. Opbrengst gericht werken met als speerpunt: technisch lezen
2. Handelingsbericht werken: het onderdeel contacten met de ouders staat centraal volgens de principes van HGW. Onze leidraad is het boek HGW, een handreiking voor de intern begeleider van Noëlle Pameijer.
3. Het handelingsplan; de handelingsplannen zijn voor de zomervakantie in concept gereed en de gesprekken met ouders-

verzorgers worden na de zomervakantie gehouden

4. Het ontwikkelingsperspectief zal ontwikkeld worden. Bij de handelingsplannen zal het trajectschema worden opgenomen en vervolgens worden ontwikkeld tot een ontwikkelingsperspectief.
5. We schaffen een touch screen aan en introduceren deze op school.
6. Bartiméus Onderwijs krijgt een eigen website.
7. We oriënteren ons op een nieuwe rekenmethode.
8. We inventariseren de mogelijkheden van fitkids en bezien hoe we deze kunnen realiseren.

Sommige speerpunten uit 2010 gaan verder in 2011. Dit kan zijn omdat het een doorgaand proces betreft of omdat zij 2010 niet gerealiseerd konden worden.

Terugkijkend op het jaarplan van 2010 kunnen we zeggen dat van de vier beleidsvoornemens er drie volgens planning zijn verlopen en in 2011 worden gecontinueerd. De aanschaf van het touch-screen loopt vertraging op. Dit heeft mede te maken met de snel veranderende inzichten en mogelijkheden. We kunnen u nu echter wel melden dat er een keuze gemaakt is. We hopen zo snel mogelijk erover te kunnen beschikken en zullen u dan ongetwijfeld met de vele mogelijkheden kennis laten maken.

De volgende doelen van het jaarplan 2010 zijn gerealiseerd:

1. De leerlingen zijn op basis van toetsgegevens ingedeeld voor het vak technisch lezen. Zij hebben op basis van hun niveau het passend leerarrangement ontvangen. Tevens zijn er afspraken gemaakt m.b.t het technisch leesonderwijs.
2. Er is een begin gemaakt met handelingsgericht werken.
3. De oriëntatie ten aanzien van het ontwikkelingsperspectief.

Voor de opzet en de inhoud van het onderwijs voor het schooljaar 2011-2012 verwijzen wij u naar de informatie over het onderwijs in Zeist.

Resultaten van onderwijs en begeleiding in het schooljaar 2009 - 2010

Het zou te veel pagina's vragen om alles te beschrijven wat onze onderwijsinstelling in de afgelopen tijd met de leerlingen heeft bereikt. Bovendien is het in het speciaal onderwijs niet altijd gemakkelijk precies aan te geven wat de resultaten zijn, zeker als het om doelen gaat die te maken hebben met de persoonlijkheidsontwikkeling van de leerling. Daarom hebben wij ervoor gekozen alleen de resultaten van de leerlingen aan het eind van het so en het vso te benoemen. In deze gids gaat het om de resultaten aan het eind van het schooljaar 2009 - 2010.

De afdeling speciaal onderwijs Zeist

Aan het eind van het schooljaar 2009 - 2010 verlieten 8 leerlingen het so in Zeist. Zeven van deze leerlingen vervolgden hun onderwijs op een van de afdelingen van Bartiméus: 3 leerlingen theoretische leerweg, 4 leerlingen praktijkonderwijs. 1 leerling ging naar het regulier voortgezet onderwijs (HAVO).

Van de leerlingen in groep 8 hebben er 4 de Cito-toets gedaan. De uitslag leverde 3 leerlingen het advies theoretische leerweg op en 1 leerling kreeg een havo-advies.

De afdeling speciaal onderwijs Lochem

De school in Lochem had twee schoolverlaters. Eén leerlingen ging naar het reguliere praktijkonderwijs en één leerling ging naar het vso van Bartiméus in Zeist.

De afdeling voorgezet speciaal onderwijs Zeist

In juni 2010 hebben 10 Vmbo-leerlingen hun diploma behaald.

- 6 leerlingen voltooiden de theoretische leerweg, daarvan zijn 5 leerlingen naar een ROC gegaan en 1 leerling naar een havo.
- 4 leerlingen hebben de basisberoepsgerichte leerweg gevolgd, 3 leerlingen hebben de sector handel & administratie gevold en 1 leerling de sector zorg & welzijn. Van deze 4 leerlingen zijn 2 leerlingen doorgestroomd

naar de topklas (locatie Ermelo) en 2 leerlingen zijn een beroepsopleiding op het REA-college gaan volgen in Ermelo.

Voor het eerst hebben 3 leerlingen met succes hun havo diploma behaald bij Bartiméus Onderwijs. Alle 3 leerlingen volgen een HBO opleiding.

Vanuit het praktijkonderwijs is 1 leerling naar een sociale werkvoorziening "Proson" gegaan en 2 leerlingen naar arbeidsmatige dagbesteding van Bartiméus en 1 leerling naar arbeidsmatige dagbesteding in de buurt van zijn woonplaats. 2 Leerlingen hebben deelgenomen aan het IVIO-examen Nederlands.

De afdeling zeer moeilijk lerenden (Bosschool)

In het schooljaar 2009 – 2010 verlieten 6 leerlingen de Bosschool.

3 leerlingen werden geplaatst op verschillende dagactiviteitencentra en 3 leerlingen kregen een plek op een arbeidsmatig dagactiviteitscentrum.

De Ambulante Onderwijskundige Begeleiding

Op 1 oktober 2010 telde de AOB 816 leerlingen. Van hen bezochten 313 leerlingen de basisschool, 280 leerlingen een vorm van speciaal en voortgezet speciaal onderwijs, 141 leerlingen volgden voortgezet onderwijs. In het middelbaar beroepsonderwijs werden 51 studenten begeleid, in het hoger beroepsonderwijs en wetenschappelijk onderwijs 31 studenten.

13 leerlingen van onderwijslocaties van Bartiméus stapten over naar de AOB. In 2010 deden 49 AOB-leerlingen eindexamen, allen haalden hun diploma.

Index

Algemene informatie	5	ICT (informatie- en communicatietechnologie)	12
Bartiméus	5	Kennisbeleid	12
De taken van Bartiméus Onderwijs	5	Nieuwbouw in Doorn en Zeist	13
Visie en opdracht	6		
Schoolplan en jaarplan	6	De ambulante onderwijskundige begeleiding (AOB)	14
Toelating tot het onderwijs en de ambulante onderwijskundige begeleiding	6	Het doel van de ambulante onderwijskundige begeleiding	14
Oogheekunde	7	Werkwijze	14
Arts	7	Bereikbaarheid	14
GGD-arts	7	Leerlingenzorg	15
Therapieën	7	Begeleidingsplannen	15
Medicijnen	8	Voorzieningen	15
Bescherming van de persoonsgegevens	8	Financiering	15
Foto's en video's van de leerlingen	8	Infomap en eduVIP	15
Schoolverzuim	8	Resultaten en Beleidsvoornemens	16
Kinderbijslag en andere financiële regelingen	8	Het speciaal onderwijs (so) in Zeist	17
Ouderbijdrage	9	Algemene informatie	17
Sponsoring	9	Kleuterobservatiegroep	18
Klachtenregeling	9	Speciaal onderwijs aan normaal lerende leerlingen	18
Melden van (bijna-)incidenten	10	Speciaal onderwijs aan moeilijk lerende leerlingen (ml)	18
(Taxi)vervoer	10	Handelingsplannen	18
Persoonsgebonden budget (pgb)	10		
Medezeggenschapsraad	10		
Cursussen	11		
Innovatie en ontwikkeling	11		

Leerlingvolgsysteem	19	Leerlingvolgsysteem	34
Bijzondere vakken	19	Individueel handelingsplan	34
Oudercontacten	20	School Video Interactie Begeleiding	35
Rapporten	20	Samenstelling van de klassen	35
Ziekmeldingen	20	Toekomstmogelijkheden	35
Schooltas informatie	21	Oudercontacten	35
Lunchpauze	21	Ouderavond	36
Gymkleding	21	Bezoekdag	36
Schoolzwemmen	21	Huisbezoek	36
Schoolkamp en schoolreis	21	Digitaal communicatie schriftje	36
Verbeterresultaten en verbeteracties		Nieuwsbrief	36
SO afdeling	21/22	Telefonisch contact	36
		Ouderparticipatie / Ouderraad	36
Het voortgezet speciaal onderwijs (vso)		Ziekmeldingen	37
in Zeist	23	Ziekte	37
Algemene informatie	23	Buitengewoon verlof	37
Betrokkenheid van leerlingen en ouders	24	Lunchpauzes	37
Rapporten	25	Gymkleding	37
Computergebruik (ict)	25	Schoolzwemmen	37
Werkweken	25	Schoolkampen	37
Kunst- en cultuureducatie	25	Specifieke begeleidingsmogelijkheden	38
Lunchpauze	26	Medisch onderzoek en gezondheidszorg	38
Boeken, schriften, schooltas en		Schoenmaker	38
gymkleding	26	Bereikte doelen in 2010	38
Kluisjes	26	Verbeteracties 2011	38
Mobiliteit	26		
Leerroute 1: vmbo (voorbereidend		Het speciaal onderwijs (so)	
middelbaar beroepsonderwijs)	26	in Lochem	39-41
Onderbouw	26		
Sectoren en leerwegen	27	Resultaten schooljaar 2009- 2010	42-43
Diploma	27		
Stages	27	Namen en adressen	46-47
Leerroute 2: havo			
(hoger algemeen voortgezet onderwijs)	28		
Onderbouw	28		
Vernieuwde tweede fase havo	29		
Leerroute 3: praktijkonderwijs	29		
Leerjaren	29		
Arbeidsvoorbereiding en			
arbeidstoeleiding	30		
Stages	30		
IVIO examen	30		
Wonen	31		
Uitstroom	31		
Verbeterresultaten 2010 VSO Zeist	31		
Verbeteracties 2011 VSO Zeist	31		
Kunst en Cultuur Educatie	32		
Het speciaal onderwijs in Doorn:			
de Bosschool	33		
Uitstroom	33		
Perspectieven of leerroutes	34		

Namen en adressen

■ Bartiméus Onderwijs

www.bartimeus.nl
Hoofdvestiging
van Renesselaan 30A, 3703 AJ Zeist
tel. 030 - 69 82 216 / fax 030 - 69 82 388

■ Ambulante Onderwijskundige Begeleiding

- *Locatie Zeist*
van Renesselaan 30A, 3703 AJ ZEIST
tel. 030 - 69 82 219 / fax 030 - 69 82 388
- *Locatie Zwolle*
Dokter Hengeveldweg 2, 8025 AK Zwolle
tel. 038 - 45 60 715
- *Locatie Lochem*
Graanweg 1B, 7242 AT LOCHEM
tel. 0573 - 289 020

■ Onderwijs

- *Locatie Zeist*
van Renesselaan 30A, 3703 AJ ZEIST
afdeling speciaal onderwijs
tel. 030 - 69 82 216
afdeling voortgezet speciaal onderwijs
tel. 030 - 69 82 216 / fax 030 - 69 82 347

arts: bereikbaar via het secretariaat van de
afd. Medische Dienst,
tel. (0343) - 526515

- *Locatie Doorn*
Oude Arnhemsebovenweg 3,
3941 XM DOORN
afdeling zeer moeilijk lerenden
(de Bosschool)
tel. 0343 - 52 65 76
arts: bereikbaar via het secretariaat van de
Medische Dienst,
tel. (0343) 526 515.

- *Locatie Lochem*
Graanweg 1B, 7242 AT LOCHEM
afdeling speciaal onderwijs
tel. 0573 - 289 020

■ Cursussen

van Renesselaan 30A, 3703 AJ ZEIST
tel. 030 - 69 82 268

■ Bevoegd gezag

- Mr. dr. T.A.M. Witteveen,
voorzitter Raad van Bestuur
tel. 0343 – 526501

■ Directie van de Bartiméus Onderwijs

- *Algemeen directeur*
De heer drs. J.H. Berghuis
tel. 030 - 69 82 217
- *Sectordirecteur onderwijs*
Mevrouw A.M. Kruimer
tel. 030 - 69 82 216 en 0343 - 52 65 76

■ Locatieleiders

Speciaal onderwijs (so) in Zeist
Geerlande Homburg tel. 030 – 6982261

Voortgezet speciaal onderwijs (vso) in Zeist
Jantine Gelink, tel. 030 – 6982233

Speciaal onderwijs in Doorn, De Bosschool
Dick Linde, tel. 0343 – 526575

*Speciaal onderwijs in Lochem,
Ambulante Onderwijskundige
Begeleiding - Oost*
Roel van Schaik, tel. 0573 – 289 020 / 022

*Ambulante Onderwijskundige
Begeleiding – Midden/West*
Ria Fokke, tel. 030 - 6982287

■ Medezeggenschapsraad

Personeel:
De heer L.Jonker – (Leen) secretaris
ljonker@bartimeus.nl
Mevrouw D. Lensink- van Munster
(Dijana), dlensink@bartimeus.nl
Vacature

Ouders:
Vacature, voorzitter
De heer C. Griffioen (Kees)
Lienden, c.griffioen@planet.nl
De heer J. Essenburg (Jan)
Gouda, j.essenburg@planet.nl

■ Ouderraad Bosschool

- Jolanda de Gast
 - Joep Teunissen
 - Peter Liesker
- Email: orboschool@hotmail.com

■ Landelijke klachtencommissie

- Primair Onderwijs,
Voortgezet Onderwijs en BVE
Postbus 907 2270 AX Voorburg
tel: 070 - 34 81 180
telefonisch bereikbaar op maandag, dins-
dag en donderdag van 09.00 - 13.00 uur
fax: 070 - 38 65 106
klachtencie@besturenraad.nl

■ Klachtencommissie Bartiméus

- adres: Klachtencommissie Bartiméus
t.a.v. hr. G. Gunsing, ambtelijk secretaris
Klachtencommissie
Postbus 87 3940 AB Doorn
tel: 0343-526591

■ Vertrouwenspersoon Bartiméus

- De heer B.H. Baakman, tel: 030 – 698 2303
bbaakman@bartimeus.nl

■ Contactpersonen Bartiméus Onderwijs

AOB	: mevrouw A. Verbaan
so	: mevrouw M. Meijman
vso	: de heer J. Welling
Bossschool	: mevrouw D. Bovo-Boer

■ Vertrouwensinspecteur

0900 111 3 111 (tijdens kantooruren)

■ Inspectie van het Onderwijs

- Inspectiekantoor Utrecht (hoofdkantoor)
Park Voorn 4,
Postbus 2730, 3500 GS Utrecht
Tel: (088) 6696060 / Fax: (088) 669 60 50
E-mail: info@owinsp.nl
Internet: www.onderwijsinspectie.nl

■ Bartiméus Infolijn

- 0900 - 77 888 99 (5 ct. per minuut)

■ Belangrijke websites

- www.bartimeus.nl (informatie over Bartiméus)
- www.eduvip.nl (informatie over onderwijs aan en de begeleiding van visueel beperkte leerlingen)
- www.fnb.nl en www.anderslezen.nl (lectuur en informatie voor mensen met een leeshandicap)

Deze onderwijsgids wordt jaarlijks herzien en verschijnt in de maand juni.
Alle ouders van leerlingen die onderwijs volgen op Bartiméus Onderwijs of die ambulante onderwijskundige begeleiding krijgen, ontvangen een exemplaar van de gids.
De inhoud van de onderwijsgids heeft de instemming van de Medezeggenschapsraad van Bartiméus Onderwijs.
De onderwijsgids is ook online te raadplegen via www.bartimeus.nl